

Kokemuksia välittömän lähtövalmiuden TEMS -toiminnasta Pirkanmaalla

"Ainut oikea tapa hoitaa tämä homma"

Halvari Alekski & Virta Kimi

5/2023

TIIVISTELMÄ

Halvari Alekski & Virta Kimi: Ammattilaisten kokemuksia välittömän lähtövalmiuden TEMS -toiminnasta Pirkanmaalla

Opinnäytetyön muoto: *Laadullinen tutkimus*

Julkisuusaste: Julkinen opinnäytetyö

Ohjaaja: Lähteenmäki Heikki

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Sisä-Suomen poliisilaitoksen valvonta- ja hälytystehtävissä toimivien poliisien sekä Pirkanmaan pelastuslaitoksen TEMS-yksikössä työskentelevien ensihoitajien kokemuksia välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnasta Pirkanmaalla. Opinnäytetyön tutkimustehtävinä oli selvittää minkälaisena poliisit ja ensihoitajat kokevat yhteistoiminnan, miten koettu hyöty ilmenee, mitkä ovat mahdolliset kehityskohteet, sekä mitä vaikutuksia toiminnalla on ollut henkilökohtaiseen osaamiseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa laadullista sekä luotettavaa tietoa kokemuksista välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnasta.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullista menetelmää hyödyntäen. Aineistonkeruumenetelmäksi valittiin puolistrukturoitu teemahaastattelu, jota hyödyntäen haastateltiin Sisä-Suomen poliisilaitokselta neljää valvonta- ja hälytystoiminnan sektorilla työskentelevää poliisia sekä neljää TEMS-yksikössä työskentelevää ensihoitajaa Pirkanmaan pelastuslaitokselta. Haastattelut äänitettiin ja aineisto litteroitiin, jonka jälkeen litteroitu aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Työssä ilmeni, että haastatellut poliisit sekä TEMS-ensihoitajat olivat tyytyväisiä Pirkanmaalla käytössä olevaan välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikköön sekä sen toimintaan. TEMS-yksikkö nähtiin sekä poliisin, että TEMS-ensihoitajien merkittävänä resurssina, jonka hyödyt eivät rajoitu ainoastaan poliisintai ensihoidon organisaatiolle. TEMS-toiminta koettiin useasta näkökulmasta tarkoituksenmukaisena sekä tarpeellisenä toimintana, millä on vaikutusta esimerkiksi poliisin sekä poliisin toiminnan kohdehenkilön, että myös sivullisten turvallisuuteen.

Opinnäytetyöllä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää aiheen jatkotutkimuksen tarvetta arvioidessa ja arvioidessa Pirkanmaalla olevan välittömän lähtövalmiuden TEMS-toimintamallin jalkauttamista muiden poliisilaitosten sekä hyvinvointialueiden alueelle. Tuloksien perusteella voidaan myös arvioida nykyisenkaltaisen TEMS-toiminnan hyötyjä sekä mahdollisia kehityskohteita.

Sivumäärä: 50

Tarkastuskuukausi ja vuosi: toukokuu 2023

Avainsanat: poliisi, ensihoito, taktinen ensihoito, TEMS, TECC, VATI, välitön lähtövalmius

SUMMARY

Halvari Alekski & Virta Kimi: The Experiences of Professionals in the Immediate Response TEMS operations in Pirkanmaa

Type of thesis: *Qualitative research*

Confidentiality: Public

Academic Supervisor: Lähteenmäki Heikki

Degree of Programme: Poliisi (AMK)

The purpose of the thesis was to research the experiences of the police officers working in patrol and emergency response activities of the Central Finland Police Department and the paramedics working in the TEMS-unit of the Pirkanmaa Rescue Department about the activities of the immediate response TEMS-unit in Pirkanmaa. The research tasks of the thesis were to find out how the police officers and paramedics experience the cooperation, how the perceived benefits are manifested, what are the possible areas for development, and what effects the activity has had on their personal competence. The aim of the thesis was to produce qualitative and reliable data on the experiences of the immediate response TEMS activities.

The thesis was carried out using a qualitative method. The data was collected via a semi-structured thematic interview, which was used to interview four police officers from the Central Finland Police Department and four TEMS-unit paramedics from the Pirkanmaa Rescue Department. The interviews were recorded, and the material was transcribed, after which it was analyzed by means of a data-driven content analysis.

The study revealed that the interviewed police officers and TEMS-paramedics were satisfied with the TEMS-unit and its operation in Pirkanmaa. The TEMS-unit was seen by both police and TEMS-paramedics as an important resource whose benefits are not limited to the police or emergency services organizations. TEMS was perceived from several points of view as an appropriate and necessary activity, which has an impact on the safety of the police, the target of police action, and bystanders.

The results of the thesis can be used to assess the need for further research on the topic and to evaluate the implementation of the immediate response TEMS operational model in Pirkanmaa to other police stations and wellbeing services counties. The results will also allow an assessment of the benefits of the current TEMS activities and possible areas for further development.

Pages: 50

Month and year: May 2023

Keywords: police, paramedic, tactical emergency medical service, TEMS, TECC, VATI, immediate response

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TARKOITUS, TEHTÄVÄ JA TAVOITE	3
3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	4
3.1 Käsitteet	4
3.1.1 Poliisi	4
3.1.2 VATI-toiminta.....	5
3.1.3 Ensihoito.....	5
3.1.4 Taktinen ensihoito	6
3.1.5 TECC.....	6
3.2 Viranomaisyhteistyö poliisin ja ensihoidon välillä.....	7
3.3 Taktinen ensihoito poliisin tilanneorganisaatiossa	7
3.4 Välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikkö Pirkanmaalla	8
3.5 Toimintaympäristö	9
4 Opinnäytetyön toteutus	11
4.1 Menetelmä.....	11
4.2 Aineiston keruu	13
4.3 Analyysimenetelmä ja aineiston analysointi.....	16
5 Tulokset.....	22
5.1 Minkälaiseksi TEMS-yhteistoiminta koetaan Pirkanmaalla.....	22
5.1.1 TEMS-yksikön tehtävälle liittyminen	22
5.1.2 Kommunikointi.....	23
5.1.3 TEMS-yksikön tilannekuva tehtävästä	24
5.1.4 Yhteistyökokemukset	25
5.2 Välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnan hyödyt ja kehityskohteet	26
5.2.1 TEMS-toiminnan reagoitukyky	26
5.2.2 Turvallisuusnäkökulma.....	29
5.2.3 Ammattitaidon kehittyminen	33
5.3 TEMS-yhteistoiminnassa työskentelyn vaikutus ammatilliseen osaamiseen	33
5.3.1 Koulutus	33
5.3.2 Ammattitaidon kehittyminen	35
5.4 Tärkeimmiksi koetut seikat.....	36
6 Pohdinta	38
6.1 Tulosten tarkastelu sekä johtopäätökset.....	38
6.2 Eettisyys	40
6.3 Luotettavuus.....	41
6.4 Kehittäminen ja jatkotutkimus	44
LÄHTEET	45
LIITE 1. Tiedote poliiseille ja ensihoitajille	48
Liite 2. Tietoisuuden lomake	49
Liite 3. Haastattelukysymykset ja haastattelun muistilista	50

1 JOHDANTO

Poliisin työtehtäviin kuuluu keskeisenä osana väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvät tehtävät. Väkivalta voi ilmentyä tehtävillä monella eri tavalla ja tämän väkivallan vakavuusaste voi olla mitä tahansa, väkivallalla uhkaamisen ja kuolemaan johtavan väkivallanteon väliltä. Poliisilla tulee olla mahdollisimman hyvät lähtökohdat hoitaa kaikenlaisia tehtäviä, missä esiintyy potentiaalista tai välitöntä uhkaa hengelle ja/tai terveydelle. Poliisin koulutuksen osana poliisit saavat hätäensiapukoulutuksen, jonka tavoitteena ovat henkeä pelastavat toimenpiteet ennen ensihoidon paikalle saapumista. Tämän toiminnan keskeisenä pyrkimyksenä on pitää ensiaputoimien kohde hengissä ensihoidon saapumiseen asti.

Korkean riskin tehtävissä ensihoidon kanssa yhteistoimintana tuotettavan TEMS-toiminnan (taktinen ensihoito) arvo tehtävällä on korvaamatonta, koska ensihoito tuo potilaan luokse poliisia laajempaa ammatillista osaamista ja välineistöä. Tactical emergency medical support eli TEMS-toiminta on 1990-luvulla Suomeen luotu hoito-organisaatio, jonka tehtävänä on tukea poliisin erikoisryhmiä poliisin päivittäisissä korkeariskisissä poliisitehtävissä. Tällaisia korkean riskin tehtäviä ovat esimerkiksi ampuma-ase- sekä räjähduskatehtävät, piiritystehtävät tai vaarallisen henkilön kiinniottamiseen liittyvät tehtävät. (Jama 2019, 404.)

Pirkanmaalla TEMS-valmius tuotetaan Pirkanmaan Pelastuslaitoksen tuottamana yhdellä päivittäistoiminnan ensihoitoyksiköllä, normaalin ensihoidon päivittäistoiminnan ohessa. Kyseisen ensihoitoyksikön miehitys koostuu kahdesta hoitotason ensihoitajasta. (Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 25.5.2020 dnro 868/2020.) PSHP:n ensihoidon palvelutasopäätöksessä vuodelle 2022 päätettiin, että ensihoitopalvelun tuotantoa jatketaan vuoden 2021 toteutuksen mukaisesti myös vuonna 2022 (Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 29.11.2021 dnro 7144/2021). Pirkanmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin keskusteli kokouksessaan vuonna 2021 ensihoidon järjestämisestä hyvinvointialueellaan ja kokouksessa keskusteltiin esimerkiksi ensihoitojärjestelmän rakenteen säilyttämisestä mahdollisimman ennallaan. Tämä toteutuessaan pitäisi sisällään myös TEMS-toiminnan jatkamisen samankaltaisena, kuin edeltävinäkin vuosina. (Pirkanmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin 26.11.2021 dnro 7039/2021.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Pirkanmaan alueella TEMS-toiminnassa mukana olevien työntekijöiden kokemuksia sekä käsityksiä Pirkanmaan alueen TEMS-toiminnan hyödyistä sekä mahdollisista kehityskohteista poliisin turvallisuuskriittisillä tehtävillä. Työn tehtävänä on selvittää, miten TEMS-toiminnassa mukana olevat poliisit sekä ensihoitajat kokevat nykyisenkaltaisen TEMS-toiminnan. Erityistä huomiota tullaan kiinnittämään Pirkanmaan TEMS-toiminnan hyötyihin poliisiin ja ensihoidon osalta sekä siihen, miten poliisit ja ensihoitajat kokevat TEMS-toiminnan tarkoituksenmukaisuuden nykyisenkaltaisessa toimintamallissa.

Idea opinnäytetyön aiheesta muodostui hiljalleen opintojemme aikana. Meillä molemmilla on taustalla Ensihoitaja AMK -tutkinto, sekä useampi vuosi työkokemusta ensihoidon parista ja tästäkin syystä opinnäytetyö poliisin sekä ensihoidon yhteistoiminnasta oli meille lähes itsestäänselvyys. Aihe tarkentui viimeiseen muotoonsa sen jälkeen, kun keskustelimme mielenkiintomme kohteista voimankäytönkouluttajan, sekä hätäensiavun kouluttajan, Samuli Mikkolan kanssa. Idea tutkimuksen aiheeksi syntyi Mikkolan aloitteesta. Välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnasta ei ole tehty täysin vastaavanlaista tutkimusta, joten päätimme tarttua tähän tilaisuuteen ja selvittää poliisin sekä ensihoitajien kokemuksia sekä ajatuksia nykyisenkaltaisesta TEMS-toiminnasta Pirkanmaalla.

Opinnäytetyöllä haluamme herättää aiheesta kiinnostuneiden poliisien sekä ensihoidon toimijoiden mielenkiinnon aihetta kohtaan sekä olla osana luomassa lähtökohtia laajemmalle tutkimiselle ja toiminnan kehittämiseksi.

2 TARKOITUS, TEHTÄVÄ JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää haastattelututkimuksen avulla TEMS-toiminnassa mukana olevien osapuolten eli Sisä-Suomen valvonta- ja hälytystehtävissä toimivien poliisien sekä Pirkanmaan pelastuslaitoksen TEMS-yksikössä työskentelevien ensihoitajien kokemuksia TEMS-toiminnan merkityksellisyydestä, hyödyistä sekä mahdollisista kehityskohdista. Tarkoituksena voidaan pitää myös työntekijän TEMS-toiminnassa työskentelyn aloittamisen vaikutusta tämän henkilökohtaiseen osaamiseen.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

- Minkälaisena poliisit sekä ensihoitajat kokevat yhteistyön TEMS-toiminnassa Pirkanmaalla?
- Välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnalla saavutettu hyöty ja mahdolliset kehityskohteet?
- Miten TEMS-yhteistoiminnassa työskentely on vaikuttanut ammatilliseen osaamiseen.

Tavoitteena on tuottaa laadullista sekä luotettavaa tietoa poliisien sekä ensihoitajien kokemuksista sekä käsityksistä TEMS-toiminnasta Pirkanmaan alueella. TEMS-toiminnan käytännön toteuttamisessa on eroja poliisilaitosten- ja hyvinvointialueiden (ent. sairaanhoitopiiri) välillä. Saadun tutkimustiedon pohjalta voidaan arvioida nykyisenkaltaisen, Pirkanmaalla käytössä olevan, TEMS-toiminnan hyötyjä tai mahdollisia kehityskohtia TEMS-toiminnassa mukana olevien henkilöiden kokemusten pohjalta sekä tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää esimerkiksi arvioitaessa Pirkanmaalla olevan TEMS-toimintamallin jalkauttamista muiden poliisilaitosten sekä hyvinvointialueiden toimintaympäristöön. Tutkimuksen perusteella voidaan myös arvioida aiheen laajempaa jatkotutkimustarvetta.

3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Tiedonhaun pohjalta opinnäytetyön keskeisemmäksi käsitteeksi muodostui taktinen ensihoito, eli TEMS-toiminta. TEMS-toiminnan ymmärtämiseksi tulee lukijalla olla käsitys poliisin ja ensihoidon työympäristöstä sekä ymmärrys poliisin ja ensihoidon vastuualueista. TEMS-toiminta on monen eri toimijan muodostama yhteistoimintakokonaisuus, missä korostuu moniviranomaistyöskentely ja sen eri osa-alueet. Teoreettista viitekehystä on avattu alla olevassa kaaviossa 1 TEMS-yhteistehtävällä toimivien eri tahojen osalta.

Kaavio 1. TEMS-tehtävään liittyviä eri tahoja.

3.1 Käsitteet

3.1.1 Poliisi

Poliisin tehtävänä on poliisilain (PoL 872/2011) 1 luvun 1 §:n mukaan oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisipartiolla tarkoitetaan poliisin hälytyspartiota, joka on operatiivisessa toimintavalmiudessa ja jonka tehtäviin kuuluu pääasiassa hätäkeskuksen jakamien hälytystehtävien hoitaminen. Poliisin kenttäjohtaja johtaa yhdessä poliisin yleisjohtajan kanssa poliisin operatiivista toimintaa. Virkapukuisien hälytyspartioiden kentällä suorittaman toiminnan lisäksi poliisin operatiiviseksi toiminnaksi luokitellaan myös esimerkiksi rikospoliisin suorittamat kiinniotot, joissa voi olla kohteen väkivaltaisen käyttäytymisen tai muun siihen rinnastettavan toiminnan uhka. (Aro 2020, 22.)

Poliisin tilanneorganisaatiolla tarkoitetaan vähintään kahden partion muodostamaa tilapäistä organisaatiota, jota kasvatetaan tarpeen mukaan. Mikäli poliisijohtoisella tehtävällä on yhden poliisipartion lisäksi muita viranomaisia tai toimijoita, muodostavat ne kaikki yhdessä myös tilanneorganisaation. (Korhonen 2019, 9.)

3.1.2 VATI-toiminta

VATI-toiminta on poliisin erityistoimintaa, jossa erityiskoulutuksen saaneet poliisimiehet toimivat ryhmänä/partiona vaarallisimmilla ja vaativimmilla poliisin tehtävillä. Tällaisiin tehtäviin luetaan esimerkiksi piiritykset sekä aseellisten henkilöiden kiinniotot. (Poliisi 2020.) VATI-ryhmällä tarkoitamme tutkimuksessamme poliisin VATI-toiminnan ryhmää, joka hoitaa poliisin hälytystehtäviä työvuorossa ollessaan. Vaarallisiin poliisijohtoisiin tehtäviin viitataan myöhemmin myös korkeariskisinä tehtävinä.

3.1.3 Ensihoito

Ensihoidoksi voidaan lukea äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan hoito sekä tarvittaessa potilaan kuljettaminen hoitoyksikköön. Ensihoitopalvelu on osa terveydenhuoltoa ja sen järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet. Hyvinvointialue tekee ensihoidon palvelutasopäätöksen, jossa ensihoitopalvelun sisältö määritellään siten, että palvelu on tehokasta, tarkoituksenmukaista ja oikein mitoitettua. Ensihoitopalvelu suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa siten, että ne muodostavat alueellisesti toimivan kokonaisuuden. (Sosiaali- ja terveysministeriö 13.1.2023.)

Ensihoitoyksiköllä viitataan ensihoitopalvelun operatiivisessa toiminnassa osana olevaan ajoneuvoon sekä tämän ajoneuvon henkilöstöön. Ensihoitopalvelun yksiköitä ovat esimerkiksi ambulanssit, lääkäri- ja lääkintähelikopterit. Ambulanssit jaotellaan henkilöstön koulutustason perusteella perus- tai hoitotason yksiköiksi. Perustason ensihoitoyksikössä vähintään toisen ensihoitajan on oltava terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla ensihoitoon suuntautuva koulutus (lähihoitaja). Hoitotason ensihoitoyksikössä vähintään toisen ensihoitajan on oltava ensihoitaja AMK tai laillistettu sairaanhoitaja, jolla on ensihoitajan 30 op:n lisäkoulutus. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 585/2017.)

Alueellisesti ensihoidon operatiivista toimintaa johtaa ensihoidon kenttäjohtaja. Ensihoidon kenttäjohtajan keskeisenä tehtävänä on ylläpitää ensihoitopalvelun tilannekuvaa toiminta-alueellansa sekä määrätä ensihoitopalvelun päivittäistoiminnassa ambulanssien sekä muiden ensihoitoajoneuvojen käytöstä. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 585/2017.)

3.1.4 Taktinen ensihoito

Taktinen ensihoito eli Tactical emergency medical support (TEMS) on 1990-luvulla Suomeen luotu hoito-organisaatio, jonka tehtävänä on tukea poliisin erikoisryhmiä poliisin päivittäisissä korkeariskisissä poliisitehtävissä (Jama 2019, 404). Taktisen ensihoidon toimijat ovat vapaaehtoisia alansa ammattilaisia, jotka saavat tehtävään erityiskoulutuksen (Uotila 2021, 12). Tarve erillisille TEMS-yksiköille on syntynyt poliisin VATI-ryhmien taktiikan eroavaisuudesta päivittäistaktiikkaan. Saumattoman yhteistyön takaamiseksi ensihoidon tulisi olla perehtynyt poliisin erityisryhmien taktiikkaan, mutta koulutusvaatimus koko ensihoitohenkilöstölle ei ole mahdollista. Tästä syystä toiminaan koulutetaan ensihoitajista henkilöstöä, jolta voidaan edellyttää aktiivisuutta ja sitoutumista toimintaan. (Kuisma ym. 2017, 762.)

TEMS-toiminnassa kyseessä on poliisijohtoinen tehtävä, jossa ensihoitoa käytetään terveydenhuollon asiantuntijana. Näissä tilanteissa ensihoitovalmiudella pyritään varmistamaan sekä poliisin että ensihoidon työturvallisuus, kuin myös mahdollisen tekijän, uhrin ja sivullisten turvallisuus ja mahdollisuus välittömään ensihoitoon. Taktinen ensihoito toimittaa tilanneorganisaatiossa asiantuntijuutta myös tilannejohdolle ja huolehtii tilannepaikan riittävästä ensihoito- ja kuljetusvalmiudesta. (Kuisma ym. 2017, 760–761.)

Poliisin toimintaan koulutetut ja päivittäisensihoitoa paremmin suojaruustellut taktiset ensihoitajat voidaan viedä poliisin suojaamana lähemmäs toiminta-aluetta kuin päivittäisensihoidon yksikkö. Välittömän vaaran alueella TEMS-hoitajakaan eivät toimi, mutta heidät pyritään sijoittamaan poliisin toimintaryhmän läheisyyteen, koska siellä hoidon mahdollinen tarve on suurin ja viive hoidon aloituksessa on tällöin minimoitu. (Kuisma ym. 2017, 763.)

3.1.5 TECC

Taktisella ensihoidolla voidaan viitata hoito-organisaation lisäksi myös TECC-hoitokonseptiin (tactical emergency casualty care), joissa potilaalle annettava hoito porrastetaan uhkatilanteen mukaisesti kolmeen vaiheeseen: toiminta suoran uhan alla, toiminta epäsuoran uhan alla ja toiminta evakuoinnin aikana. Vaiheistuksen tarkoituksena on luoda edellytykset potilaan hengen pelastamiselle ilman auttajille syntyviä henkilövahinkoja. Ensihoito korkeariskisissä poliisitehtävissä perustuu TECC-konseptin toteuttamiseen erilaisissa toimintaympäristöissä, joissa TEMS-yksikköä käytetään epäsuoran uhan toiminta-alueella lyhentämään vakavasti loukkaantuneiden potilaiden aloitusviivettä tilanteissa, joissa päivittäistoiminnan ensihoitoyksikköä ei voida työturvallisesti käyttää. (Uotila 2021, 9–11.) Suomessa välittömän uhan alueella ensiapua antaa ainoastaan poliisi, jolla on kohtuullisen hyvät ensiapuvalmiudet. (Jönkkäri 2022, 32.)

Jönkkäri (2022, 32) tarkastelee opinnäytetyössään ensiaputoimenpiteiden kultaista tuntia Anderssoniin (2020) viitaten. Kultainen tunti (golden hour) viittaa käsitteenä aikaan, jonka sisällä loukkaantumistilanteesta potilaan tulisi olla lopullisessa hoitopaikassaan, jotta selviytymismahdollisuudet paransivat merkittävästi. Kultaisen tunnin ja selviytymisen kannalta tehdyt ensiaputoimenpiteet ovat merkittäviä. Onnistuneilla hätäensiaputoimenpiteillä potilas pelastetaan välittömästi henkeä uhkaavilta teki-
jöiltä ja hankitaan lisää aikaa hoitopaikkaan pääsemiseksi. Kultaisen tunnin rajaa on kritisoitu sillä perusteella, että ensimmäisen 5–10 minuutin aikana annetun ensiavun vaikutus potilaan selviämiseen on suurempi (Andersson 2020, viitattu teoksessa Jönkkäri 2022, 32). Tältä pohjalta käsitys tehokkaan ensiavun tai ensihoidon viiveettömän aloittamisen positiivisista vaikutuksista potilaan selviämiseen vahvistuu. Poliisilla on kohtuullisen hyvät ensiapuvalmiudet, mutta taktisen ensihoidon toimijoiden valmiudet ja kokemus vaativien vammojen hoitoon ovat huomattavasti paremmat ja keinovalikoima laajempi. Kuitenkin, mikäli TEMS-yksikköä ei ole saatavilla, mahdollinen hätäensiapu annetaan potilaalle ensihoidon päivittäisyksikön tai poliisin toimesta TECC-protokollan mukaisesti (Kämäräinen ym. 2021, 90.)

3.2 Viranomaisyhteistyö poliisin ja ensihoidon välillä

Poliisin antamasta ja poliisille annettavasta virka-apusta säädetään poliisilaissa (PoL 9:2.2). Poliisin on esimerkiksi annettava pyynnöstä muulle viranomaiselle virka-apua, jos niin erikseen säädetään, ja vastavuoroisesti toimivaltaisen viranomaisen on annettava tehtävän suorittamiseksi tarpeellista virka-apua poliisille. Konkreettisesti virka-apuun velvoittava yhteistyö poliisin ja ensihoidon välillä näkyy esimerkiksi mielenterveyslain (MTL 1116/1990) 31 §:ssä, jonka mukaan poliisi on velvollinen avustamaan tarkkailulähetteen saaneen tai tarkkailulähetettä odottavan potilaan kuljetuksessa, mikäli ammattikoulutuksen saaneen saattajan lisäksi tarvitaan toinenkin saattaja kuljetettavan väkivaltaisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi. Tällöin kyse on kuitenkin terveydenhuollosta toimivaltaisena viranomaisena ja poliisista virka-apua antavana viranomaisena.

Poliisihallituksen ohjeen mukaisesti taktisessa ensihoidossa ei ole kyse poliisille annettavasta virka-apusta, vaan eri osapuolien sopimuksenvaraisesta yhteistoiminnasta. Poliisihallitus on nimittänyt poliisille valtakunnallisen taktisen ensihoidon koordinaattorin, joka toimii Poliisihallituksen ohjauksessa. (Uotila 2021, 7.) Valtakunnallisesti taktinen ensihoito järjestetään alueellisesti sairaanhoitopiirien kuntayhtymien ja poliisilaitosten keskinäisen sopimuksen mukaisesti (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta 585/2017).

3.3 Taktinen ensihoito poliisin tilanneorganisaatiossa

Kuisman ym. (2017, 760) mukaan poliisijohtoiset ensihoitotehtävät voidaan jakaa kahteen pääluokkaan: (1) päivittäistehtäviin sekä (2) vaativiin (VATI) ja erityistilanteisiin (ERTI). Päivittäistehtävät hoi-

tuvat poliisin normaaleilla päivittäisresursseilla vaatien ajoittain ensihoidon välitöntä osaamista tai valmiuden ylläpitoa. Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi missä hyvänsä äkisti käynnistyneessä voimankäyttötilanteessa, joissa ensihoito hälytetään paikalle tarkastamaan asiakkaan terveydentila, tai muussa asiakaskohtamisessa, jossa poliisilla herää huoli asiakkaan voinnista. VATI- ja ERTI-tilanteissa poliisi perustaa puolestaan tehtävää varten erillisen tilanneorganisaation, jossa taktinen ensihoito toimii yksittäisenä ryhmänä. Näitä tilanteita voi olla esimerkiksi piiritys- ja panttivankitilanteet, pommi- ja muut uhkatilanteet tai ampumavälikohtaukset ja päivittäistoiminnasta poiketen tilanteille on tunnuksenomaista tuntien tai joskus jopa päivien kesto. (Kuisma ym. 2017, 760.)

TEMS-ryhmä hälytetään poliisin tilanneorganisaatioon poliisin harkinnan mukaan (Kuisma ym. 2017, 763). Yleisimmän toimintamallin mukaan TEMS-ryhmän jäsenet toimivat päivittäisissä työtehtävissä ja hälytyksen tapahtuessa vapaalla olevat ryhmän jäsenet ilmoittautuvat tehtävälle. (Jönkkäri 2022, 12). Jönkkäri (2022, 24–25) toteaa taktisen ensihoidon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kuuluvan työterveyshuoltolain perusteella toiminnan järjestävälle viranomaiselle, eli poliisille. Kustannusten muodostumisen vuoksi yksittäinen poliisi ei lähtökohtaisesti voisi päättää TEMS-yksikön hälyttämisestä, vaan päätös tulisi ohjata yleisjohtajalle. Esimerkiksi Pirkanmaalla ensihoitoa vaativilla poliisioperaatioilla paikalle hälytetään tavanomaisesti lähin hoitotason ensihoitoyksikkö riittävän kauaksi suorasta uhasta, tai TEMS-yksikkö suoraan poliisin tilannejohdon harkinnan mukaan, mikäli tilanne arvioidaan koreariskiseksi, esimerkiksi uhkaavan väkivallan vuoksi (Kämäräinen ym. 2021, 90).

Jönkkäri (2022, 12) toteaa Poliisihallituksen määräystä lainaten vastuun TEMS-ryhmän työturvallisuudesta ja varustamisesta kuuluvan poliisille. Poliisi määrittää TEMS-ryhmän tehtävät, sijoittumisen ja vastuut operaation aikana ja TEMS-ryhmä toimii erityisryhmänä aina poliisin yleisjohdon ja tilannejohdon alaisuudessa. Poliisin näkökulmasta on huomioitava myös poliisilain (872/2011) 8 luvun 6 §, jonka mukaan ”toimenpiteen yhteydessä vammoja saaneelle on viivytyksettä annettava hoitoa ja järjestettävä tarvittaessa lääkäriapua”.

3.4 Välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikkö Pirkanmaalla

Nykyinen välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminta alkoi Pirkanmaalla 2017 kahden vuoden pilottihankkeella. Hankkeen tavoitteena oli tarkastella välittömän lähtövalmiuden tuomia hyötyjä operatiiviseen toimintaan ja laajentaa henkilöstön osaamista toimia vaativissa poliisijohtoisissa tehtävissä. Pilottihankkeen tuloksien perusteella välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminta vakiinnutettiin pysyväksi toiminnaksi Pirkanmaan ensihoitoon (Uotila 2021; Kämäräinen ym. 2021). Hyvinvointialueisiin siirtyminen ei ole aiheuttanut Pirkanmaalla muutoksia toiminnan järjestämiseen (Pirkanmaan hyvinvointialue 19.4.2023). Pirkanmaalla pelastuslaitoksen toimittama TEMS-yksikkö on ympärivuorokautisesti

välittömässä lähtövalmiudessa normaalien päivittäistehtäviensä ohessa. Yksikössä työskentelee Pirkanmaalla kaksi hoitotason ensihoitajaa (Uotila 2021, 8; Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 25.5.2020, dnro 868/2020).

Kämäräisen ym. (2021, 91–92) tutkimusartikkelissa vertailtiin välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön hälytystiheyttä, tehtävääiköjä ja potilaskohtaamisia kolmeen välittömän lähtövalmiuden yksikköä edeltävään toimintavuoteen. Välittömän lähtövalmiuden yksikön toiminnan käynnistyttyä TEMS-hälytysten määrät kasvoivat keskimääräisestä 5 hälytyksestä vuodessa 54 hälytykseen. Vasteaika TEMS-yksikön saapumiselle laski keskimääräisestä 54 minuutista 17 minuuttiin ja tehtävien kokonaiskestot 3 t 13 min mediaanista 1 h 12 minuuttiin. Hoidettujen potilaiden määrä kasvoi vuosittaisesta lievästä loukkaantumisesta 13 vakavaan ja 6 lievään loukkaantumiseen. Välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikkö on siten merkittävästi vähentänyt vasteaikoja ja tehtävien kokonaiskestoa, kuin myös lisännyt hälytysten sekä hoidettujen potilaiden määriä.

Tapio Uotilan (2021) ensihoidon kenttäjohtajille ja TEMS-ensihoitajille Pirkanmaalla suoritetun tutkimuksen mukaan operatiivisessa toiminnassa keskeisimmät vaikutuksen ensihoitopalvelun toimintaan koettiin olevan ensihoitopalvelun parantunut tilannetietoisuus ja työturvallisuus. TEMS-yksikön osallistuminen poliisin tilanneorganisaatioon uhka- ja väkivaltatilanteissa parantaa ensihoidon kenttäjohtajan tilannetietoisuutta ja mahdollistaa ensihoitopalvelun ennakoivan johtamisen, jolloin ensihoidon kenttäjohtajan kokema psyykinen kuormitus vähenee ja päätöksenteko helpottuu. TEMS-yksikön osallistuminen niin ikään rauhoittaa tilanneorganisaation toimintaa, kun alueen ensihoitoyksiköt eivät joudu tuntemattomalle toiminta-alueelle ja ensihoitopalvelun toimintaa pystytään saatujen tilannetietojen perusteella suunnittelemaan ennakolta tarkemmin. Tuloksien perusteella yhteistoiminta eri viranomaisten välillä on tiivistynyt TEMS-yksikön toiminnan myötä merkittävästi kaikilla operaatiotaidon osa-alueilla. Ensihoidon kenttäjohtajat huomioivat poliisin tietämyksen ensihoitopalvelun rakenteesta ja johtamisjärjestelmästä olevan vähäistä, joskin yhteisen toiminnan myötä yhteistyö oli kehittynyt uudelle tasolle.

Uotilan tutkimuksessa nousi esiin TEMS-yksikössä työskentelevän henkilöstön korkea motivaatio toimintaan, sitoutuminen harjoitteluun ja henkisen valmistautumisen merkitys osana valmistautumisen prosessia.

3.5 Toimintaympäristö

Poliisin ja välillisesti myös ensihoidon toimintaympäristö on muuttunut väkivaltaisemmaksi. Harkkila ja Hirvonen (2022, 13) toteavat Henri Rikanderiin (2019) viitaten poliisin joutuvan erittäin todennäköisesti kohtaamaan eriasteista väkivaltaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvatessaan, sekä väkivaltatekojen kaksinkertaistuneen vuosien 1999–2018 välillä. Lähivuosien osalta poliisin 2019–2021 tilastojen mukaan väkivaltarikoksissa oli kokonaismäärissä kasvua 2,99 % vuodesta 2020 vuoteen

2021, joskin merkittävin kasvu (n. 19–30 %) on huomattavissa väkivaltarikosten alle luokiteltavissa seksuaalirikoksissa. Poliisin tehtäväluokittaisissa hälytystehtävissä vuosien 2018–2022 välillä on vuosittaista vaihtelua tehtävämäärittäin: pahoinpitelyrikokset ovat yleisesti laskussa, mutta henkilöön kohdistuneet ryöstörikokset nousussa. Viranomaisen uhkaamisessa terä- tai muulla aseella on muutosta 19:stä 28:an, joskin viranomaisen uhattuna -tehtävissä on suurta vuosittaista vaihtelua vuoden 2022 alimmasta 446 tehtävästä vuoden 2019 1170 tehtävään. Tarkastelussa ei ole huomioitu koko maan kaikkien tehtävien kokonaismäärien muutosten vaikutusta yksittäisten tehtäväluokkien osuuksiin. (Poliisin tulostietojärjestelmä PolStat.)

Ylen uutisartikkeliin haastatellun Henri Rikanderin mukaan vakavan väkivallan potentiaali on päivittäin läsnä. Rikander toteaa yksityisasunnon olevan yksi vaarallisimmista poliisin toimintapaikoista, koska ennakkoon ei voi tietää mikä kohdehenkilön asenne tai varustautuminen on. Rikanderin mukaan poliisia vastassa on tyypillisesti päihtynyt, kolmekymppinen mies, jolla saattaa olla ampuma-aseita, joista poliisi ei tiedä. Rikander näkee poliisin voivan varautua väkivaltaan riittävillä resursseilla, suoja- ja voimankäyttövälineillä, sekä kyvyllä käyttää niitä. (Koskinen 2021.) Varautumisen näkökulmasta tilanneorganisaatiota luodessa – potentiaaliseen väkivaltaan varautuessa – taktisen ensihoidon hälyttäminen vaikuttaa johdonmukaiselta ratkaisulta.

Toisaalta tilanne voi tulla eteen yllättäenkin, ilman mahdollisuutta suunnitteluun ja varautumiseen, kuten esimerkiksi ensihoitopalvelun näkökulmasta Turun puukotuksissa 18.8.2017. Juhani Tavasti (2019, 397) kirjoittaa ensihoidon lääkäriyksikön olleen vain parin minuutin päässä tapahtumapaikasta hälytyksen tullessa ja tekijän olleen jo poliisin hallussa lääkäriyksikön saavuttaessa tulokynnyksen. Poliisin toiminta oli ollut nopeaa ja väkivallan pysäyttämiseksi tarkoituksenmukaisesti keskittyntä, mutta keskinäisen viestinnän puuttuessa esimerkiksi viiveen ensihoitoyksiköiden etenemiselle kohteeseen kasvaneen kahdella minuutilla. Tavasti kuvaa tapauksen olleen malliesimerkki ensihoidon tehtävästä, jossa vajavaisen tilannetiedon, epämääräisen uhkakuvan, resurssipulan ja aikakriittisen toiminnan vaatimusten vuoksi toiminnan tulisi olla supistettuna vähimpään tarpeelliseen. (Tavasti 2019, 401.) Tavastin artikkelista on tulkittavissa, että siinä missä viranomaisyhteistyö ei ole saumatonta, korostui onnistumisena molempien osapuolten, poliisin ja ensihoidon, ydintehtävien itsenäinen suorittaminen: poliisilla vaarallisen henkilön toiminnan pysäyttäminen ja ensihoidolla taktisen ensihoidon hyödyntämisen TECC-mallin toteuttaminen.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisella eli kvalitatiivisella menetelmällä. Opinnäytetyössä tutkittiin VATI-ryhmän poliisien sekä TEMS-yksikössä työskentelevien ensihoitajien kokemuksia TEMS-toiminnan merkityksellisyydestä, hyödyistä sekä mahdollisista kehityskohdista. Opinnäytetyön otanta koostui kolmesta VATI-koulutuksen saaneesta poliisimiehestä, joilla oli jokaisella usean vuoden kokemus poliisin VATI-toiminnasta sekä yhteistoiminnasta välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön kanssa. Näiden poliisien lisäksi haastateltiin yhtä tavanomaisessa valvonta- ja hälytystoiminnassa mukana olevaa poliisia, joka toimii poliisin hätäensiavun kenttäkouluttajana. Näiden poliisien lisäksi otantaan sisältyi neljä välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikössä työskentelevää hoitotason ensihoitajaa, joilla jokaisella oli vuosien kokemus välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikössä työskentelystä.

Opinnäytetyössä haastateltavista rajasimme pois poliisit, jotka eivät ole mukana poliisin VATI-toiminnassa yhtä haastateltavaa poliisia lukuun ottamatta. Tähän rajaukseen vaikutti Sisä-Suomen poliisilaitoksella, Tampereen pääpoliisiasemalla, toisen opinnäytetyön tekijän työvuoroissa käymät keskustelut VATI-toiminnassa mukana olevien poliisien sekä tavanomaisessa valvonta- ja hälytystoiminnassa mukana olevien poliisien kanssa. Näissä keskusteluissa korostui se, että VATI-ryhmään kuuluvat poliisimiehet kohtaavat työtehtävissään, VATI-toiminnan luonteen takia, todennäköisemmin operatiivisia tehtäviä, jotka sisältävät yhteistoimintaa TEMS-yksikön kanssa. Keskusteluissa nousi esiin myös se, että Tampereen alueella VATI-ryhmä liitetään, tai he itsenäisesti liittyvät usein tehtäville, jossa on uhkana hengen- ja terveyden vaara. Tällöin VATI-ryhmän poliisit ovat myös useimmiten henkilöitä, jotka kohtaavat ensimmäisenä kohteen, joka on hätäensiavun ja ensihoidon tarpeessa. Samaiset poliisit ovat myös useimmiten ne, jotka luovuttavat potilaan paikalle saapuvan TEMS-yksikön hoitoon.

Poliisin VATI-toiminnassa mukana olevien poliisien työnkuvaan kuuluu myös oleellisena osana TEMS-yksikön kanssa toteutettava yhteiskoulutus. Tämä vaikutti merkittävästi tekemäämme rajaukseen haastateltavien poliisien osalta kolmannen tutkimuskysymyksemme ollessa erottamaton TEMS-yhteiskoulutuksen kokonaisuudesta.

4.1 Menetelmä

Tämä opinnäytetyö tehtiin kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä, sillä tämä metodi sopii Saaranen-Kauppinen ja Puusniekankin (2006) mukaan tilanteisiin, joissa pyritään tavoittamaan monipuolista tietoa sekä selittämään syy-seuraussuhteita. Laadullisella tutkimusmenetelmällä pystytään pitämään yksilön tai partion ja/tai työparin toiminta, kokemukset sekä ajatukset tutkimuksen keskiössä. Päämääränä laadullisella tutkimuksella on se, että hyödyntämällä tutkimuksen tekemisen aikana muodostuneita

tulkintoja tutkijat kykenevät nostamaan esiin esimerkiksi ihmisen toiminnasta seikkoja, joita ei välttämättä tutkimuksen tekohetkellä vielä kyetä havainnoimaan (Vilkkä 2005, 98). Kyseiset laadulliselle tutkimukselle tyypilliset piirteet ilmenevät myös opinnäytetyössämme sen tarkoituksen ollessa poliisien sekä ensihoitajien kokemusten, käsitysten ja niihin vaikuttavien tekijöiden selvittäminen heille kuuluvissa työtehtävissä. Tutkimuksen keskiössä olivat operatiiviset tehtävät, joille välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikkö hälytettiin poliisin toimesta. Tutkimuksessa päätelmien tekemisen kannalta olennaista oli myös selvittää, että millä asioilla on vaikutusta TEMS-yksikön hälyttämiseen sekä selvittää TEMS-toiminnan osapuolten saaman koulutuksen vaikutus operatiivisessa tilanteessa toimimiseen. Haastatteluilla pyrittiin saamaan kuvausta välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön toiminnasta kokonaisuutena sekä kuvaamaan TEMS-yhteistoiminnassa mukana olevien poliisien sekä ensihoitajien kokemuksia sekä ajatuksia kyseisestä toiminnasta.

Laadullisen tutkimusmenetelmään kuuluu tietyt näkökulmat suhteessa tutkittavaan kohteeseen. Näitä näkökulmia on kolme ja ne ovat konteksti, ilmiön prosessi sekä ilmiön intentio. Tutkijan tulee huomioida konteksti tutkimustekstissään kuvaamalla sekä selvittämällä minkälaisiin yleisiin, esimerkiksi ammatillisiin tai sosiaalisiin konteksteihin tutkittavalla asialla on yhteys. Edellytyksenä tälle on tutkittavan asian tai ilmiön esiintymisympäristön kuvaileminen. Tästä seuraavassa vaiheessa tutkijan tulee kuvailla, minkälaisessa tutkimustilanteessa tutkimusaineisto on koottu. (Vilkkä 2005, 99.)

Työssämme olemme kuvanneet TEMS-yksikön hälyttämisen prosessia ja toimintatapaa Sisä-Suomen poliisilaitoksella ja Pirkanmaan hyvinvointialueella. Olemme myös kuvanneet seikkoja sekä lainalaisuuksia, mitkä tulee huomioida TEMS-yhteistoimintaan liittyen. TEMS-yksikön hälyttämisen prosessi sekä poliisin ja ensihoidon yhteistoiminta poliisijohtoisella tehtävällä muodostavat opinnäytetyöllemme kontekstin. Olemme kuvanneet myöhemmin opinnäytetyössämme aineistonkeruun menetelmät sekä haastattelutilanteet, joissa tutkimusaineisto kerättiin.

Vilkkä (2005, 99) tarkoittaa kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän prosessilla tutkimusaikataulun laatimiseen sekä tutkimusaineiston keräämiseen vaadittavien edellytysten yhteyttä tutkijalla olevaan ymmärrykseen tutkittavasta asiasta. Suunnitellessamme opinnäytetyömme toteuttamisprosessia haimme aiheeseen liittyvää tietoa useista eri lähteistä, johon pohjautuen muodostimme teoreettisen kokonais kuvan poliisin ja ensihoidon TEMS-yhteistoiminnasta sekä sen osatekijöistä Pirkanmaan alueella. Tämän jälkeen valitsimme aiheeseen sopivimman ja tarkoituksenmukaisimman tutkimusmetodin sekä aineistonkeruutavan. Näiden vaiheiden pohjalta meille muodostui aikataulu tutkimuksemme toteuttamiselle.

Ilmiön intention huomioimisella tarkoitetaan Anttilan (1996, 185) mukaan tilannetta, jossa tutkija tarkkailee tutkittavan ilmaisuja sekä tekemistä tutkimustilanteessa ja aktiivisesti pohtii tutkittavan mahdoli-

sia tarkoituksena sekä motiiveja näiden taustalla. Haastattelutilanteessa tutkijan on tarkkailtava jatkuvasti tutkittavan ilmaisua sekä tehtävä jatkuvaa arviointia tutkittavan tuottamasta sisällöstä. Pohjimmiltaan haastattelu on siis tutkimustilanne, missä tutkija ja tutkittava on jatkuvassa sosiaalisessa kanssakäymisessä ja missä tutkijan on arvioitava jatkuvasti tutkittavaa ja tämän tuottamaa sisältöä. Opinnäytetyössämme ilmiön intentio huomioitiin haastattelutilanteissa suorittamalla jatkuvaa tutkittavan sekä tutkittavan kertoman sisällön arviointia ja esittämällä tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä tutkittavalle. Ilmiön intentio huomioitiin myös aineiston litterointivaiheessa sekä analyysivaiheessa.

4.2 Aineiston keruu

Näkökulma tutkimusongelmia tai tutkimustehtäviä kohtaan on kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston hankinnan ja aineistonkeruumenetelmän perusta. Tutkimusaineistoa kootessa kvalitatiivisen tutkimuksen tekemistä varten, voidaan tutkimuksen kannalta oleellinen aineisto kerätä esimerkiksi havainnoinnin tai haastattelujen avulla, mutta myös erilaisten valmiiden aineistojen hyödyntäminen on mahdollista tutkimusaineistoa kasatessa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Valitessamme opinnäytetyöllemme aineistonkeruumenetelmää punnitsimme eri metodeja ja niiden tarkoituksenmukaisuutta. Menetelmän valintaan vaikutti opinnäytetyöllemme asettamamme tutkimustehtävät sekä tarkoituksemme saada mahdollisimman luotettavaa ja laadukasta tutkimustietoa, jolla saisimme vastauksen opinnäytetyöllemme asettamiimme kysymyksiin. Näistä syistä tarkoituksenmukaisimmaksi aineistonkeruumenetelmäksi osoittautui haastattelu.

Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisimpänä tiedonkeruumenetelmänä pidetään haastattelua, jonka etuihin kuuluu aineiston keruun joustava säätäminen haastateltavien sekä tilanteen mukaan. Esimerkiksi haastattelutilanteessa aiheiden järjestyksen muuttaminen on mahdollista. Haastattelututkimuksessa lähtökohdat haastateltavien antamien vastausten tulkintaan ovat laajemmat verrattaessa haastattelututkimusta esimerkiksi kyselylomaketutkimukseen. Haastattelussa haastateltavalle annetaan mahdollisuus tuoda vapaasti ilmi häntä itseään koskevia seikkoja. Tutkimustilanteessa tutkijan on mahdollista pyytää selvennystä tutkittavan antamiin vastauksiin ja tutkijan on mahdollista pyytää tutkittavaa perustelemaan tämän näkemyksiä sekä antamiaan vastauksia. (Hirsjärvi ym. 2009, 205.)

Koska ihmisen tuottama materiaali pohjautuu elämänaikaisiin kokemuksiin, niin usein tutkimusaineistoksi valitaan ihmisen omat kokemukset, joita tutkittava tuo esiin puheessaan. Tutkimus toteutetaan haastattelun avulla tämänkaltaisissa tilanteissa. (Vilka, 2005, 100.) Opinnäytetyössämme aineiston muodostavat poliisien sekä ensihoitajien subjektiiviset kokemukset koskien välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikköä sekä sen käyttämistä.

Poliisin ja ensihoidon yhteistoiminta tehtävillä, joissa on mukana TEMS-yksikkö, on moniulotteista toimintaa ja tämän on oltava tehokasta sekä suunnitelmallista. TEMS-yksikön tarjoama hyöty yhteistehävällä voi tietyissä tilanteissa olla hengen- ja terveyden kannalta ratkaisevaa. TEMS-yksiköllä on myös huomattava vaikutus poliisin työturvallisuuteen tehtävillä, joille se on liitetty ja tämä on yksi niistä asioista, joihin toivoimme saavamme haastattelutililta vastauksia ja kannanottoja. Esimerkiksi edellä mainittujen seikkojen takia koimme haastattelututkimuksella saavamme opinnäytetyömme tutkimuskysymyksiä kannalta enemmän hyödyllistä materiaalia, kuin mitä olisimme saaneet esimerkiksi avoimella kyselylomakkeella. Haastattelutilanteessa tutkittavat saivat vapaasti tuoda ilmi mielipiteitään sekä kokemuksiaan, ja tutkijoina meillä oli haastattelutilanteessa mahdollisuus pyytää tutkittavia tarkentamaan heidän antamiaan vastauksia.

Puolistrukturoidulla haastattelulla tarkoitetaan usein teemahaastattelua (Vilka 2005, 101). Teemahaastattelun ajatellaan olevan lomake- ja avoimen haastattelun välimuoto ja sille on tyypillistä, että haastattelukysymyksiä muoto ei ole tarkka eikä niiden esittämisjärjestys ole aina sama (Hirsjärvi ym. 2009, 208.) Tutkimuksen haastattelun onnistumisen kannalta tutkimusongelmasta tulee valita olennaisimmat teema-alueet tai aiheet, joiden käsittely on välttämätöntä tutkimusongelmaan vastaamisen näkökulmasta. (Vilka 2005, 101).

Tutkimuksen kohdejoukko tulee valita tarkoituksenmukaisesti (Hirsjärvi ym. 2009, 164). Aineiston kerääminen opinnäytetyöhömmä toteutettiin yksilö- ja ryhmähaastatteluina. Haastattelupaikat valittiin tarkoituksenmukaisesti sellaisiksi, että haastattelujen toteuttaminen onnistui rauhallisessa ympäristössä. Haastateltavien valinnassa huomioitiin opinnäytetyön tarkoitus ja tästä syystä haastateltavaksi rajattiin poliisin puolelta pääasiassa VATI-toiminnassa mukana olevia poliiseja. VATI-toiminnassa mukana olevat poliisit harjoittelevat säännöllisesti yhteistoimintaa TEMS-yksikön kanssa ja Tampereen pääpoliisiasemalla VATI-henkilöstöön kuuluvien henkilöiden kanssa käydyissä keskusteluissa nousi esiin se, että on todennäköisempää, että yksittäiselle VATI-toimintaan kuuluvalla poliisilla tulee enemmän työtehtäviä, jotka sisältävät yhteistoimintaa TEMS-yksikön kanssa, kuin tavalliselle valvonta- ja hälytystoiminnan poliisille. Ennen haastatteluiden toteuttamista käytiin palaveri Pirkanmaan hyvinvointialueen ensihoidon kenttäjohtajan Tapion Uotilan kanssa ja tässä palaverissa päädyttiin myös samaiseen päätelmään. Palaverissa keskusteltiin myös siitä, kuinka keskeinen osa VATI-ryhmän ja TEMS-henkilöstön välinen yhteiskoulutus on TEMS-toiminnan näkökulmasta. (Uotila 2023.) Näistä syistä haastateltavaksi valittiin kolme VATI-toiminnassa mukana olevaa poliisia.

Aineiston analysoimiseen ryhmähaastattelussa vaikuttavat tutkimuskysymykset, jotka määrittävät ryhmäkeskustelun vuorovaikutuksen analysointia ja sen laajuutta (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2017, 126). Ryhmähaastattelutilanteissa kiinnostuksen kohde voi olla esimerkiksi tutkittavien yhdessä tuottama kollektiivinen puhe tai merkityksenanto jollekin seikalle. Jos tarkoituksena on tutkia menneisyydessä tapahtuneita asioita ja/tai ilmiöitä, niin on mahdollista hyödyntää myös yhteistä muistelua.

(Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.) Tutkimustamme varten suoritettiin yksi ryhmähaastattelu muiden ollessa yksilöhaastatteluita ja kaikissa haastatteluissamme erityisesti muistelulla saatiin tutkimuskysymysten kannalta olennaista aineistoa.

Haastateltavaksi valittiin kolmen VATI-toiminnassa mukana olevan poliisin lisäksi yksi poliisi VATI-toiminnan ulkopuolelta. Kyseisellä poliisilla oli kokemusta poliisin työtehtävistä valvonta- ja hälytyssektorilta sekä hätäensiavun kenttäkouluttajan tehtävistä. Kyseinen henkilö valittiin haastateltavaksi, sillä halusimme tuoda opinnäytetyöhön myös VATI-toiminnan ulkopuolisen poliisin näkökulmaa välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksiköstä, sen toiminnasta sekä yleisestä tietämyksestä kyseistä yksiköstä tavanomaisen valvonta- ja hälytyssektorin poliisin näkökulmasta. Poliisien lisäksi haastateltavaksi valittiin, Pirkanmaan hyvinvointialueen kenttäjohtajan Uotila Tapion avustuksella, neljä TEMS-yksikössä työskentelevää hoitotason ensihoitajaa. Kaikille haastateltaville välitettiin infokirje, missä kerrottiin opinnäytetyöstä, sen tarkoituksesta sekä esimerkiksi siitä, mihin kerättyä haastatteluaineistoa käytettiin (Liite 1). Haastatteluihin osallistuminen oli vapaaehtoista ja tällä tavalla pyrittiin saamaan haastateltavaksi mahdollisimman motivoituneita henkilöitä. Haastatteluajankohdat sovittiin yhdessä haastateltavien kanssa ja haastatteluajankohtaa sovittaessa huomioitiin haastateltavien mahdollisuus osallistua haastatteluun työajan puitteissa.

Haastattelut nauhoitettiin kahdelle erilliselle suojatulle päätelaitteelle. Ennen haastatteluiden aloittamista haastateltaville annettiin allekirjoitettavaksi tietoisien suostumuksen lomake. Kyseisen lomakkeen yhteydessä haastateltaville annettiin myös kirjallinen tiedote, missä kerrottiin opinnäytetyön toteutuksesta, tarkoituksesta sekä siitä, mihin haastatteluaineistoa tullaan käyttämään sekä siitä, millä laajuudella aineistoa tullaan hyödyntämään. Haastatteluiden jälkeen opinnäytetyön tekijät kirjoittivat äänitteet sanalliseen muotoon. Tämän litteroinnin jälkeen opinnäytetyön tekijät kävivät litteroidun aineiston uudelleen läpi samalla kuunnelleen tallenteet ja varmistaen, että kuultu on kirjattu oikein. Tämän jälkeen alkuperäinen äänite poistettiin päätelaitteilta pysyvästi.

Haastattelutilanteissa läsnä oli haastateltava, yhdessä haastattelutilanteessa haastateltavat sekä haastattelijat. Haastattelutilanteessa haastateltavilla oli mahdollisuus kysyä haastatteliijoilta tarkentavia kysymyksiä, kuten myös haastatteliijoilla oli mahdollisuus esittää haastateltavalle tai haastateltaville tarkentavia kysymyksiä. Haastattelutilanteissa otimme avoimesti vastaan kaiken tiedon, mitä haastateltavilla oli tarjota teemaan sekä esittämiimme kysymyksiin liittyen. Teemahaastattelulle tyypilliseen tapaan haastattelukysymyksiä ei esitetty aina samassa järjestyksessä, eikä niille ollut määritelty ehdotonta muotoa. Haastattelukysymysten runko on esitetty liitteenä (Liite 3).

Valitsimme haastattelussa esittämämme kysymykset opinnäytetyömme tehtävien perusteella. Haastattelutilanteessa pyrimme saamaan kokonaisvaltaisen kuvan tutkittavasta ilmiöstä. Yhdessä suoritta-

massamme ryhmähaastattelussa oli havaittavissa ilmiö, jossa toisen haastateltavan kertomus sai toisen haastateltavan samaistumaan toisen haastateltavan kertomaan ja tämän jälkeen kertomaan itse samaiseen asiaan liittyviä seikkoja sekä huomioita. Muiden haastatteluiden ollessa yksilöhaastatteluita ei haastateltavilla ollut mahdollisuutta tämän kaltaiseen ilmiöön. Pyrimme haastattelijoina aktiivisesti arvioimaan tämän vaikutusta haastattelulla saadun materiaalin laatuun sekä määrään. Yksilöhaastatteluihin liittyen arvioimme etukäteen, että eteen saattaa tulla tilanteita, joissa haastateltavat eivät välttämättä kykene tuottamaan yhtä paljon aineistoa kuin ryhmähaastattelutilanteessa. Pyrimme minimoimaan tämänkaltaisen tapahtuman ilmentymistä valmistelemalla yksilöhaastattelua varten teemaan liittyviä tarkempia ja yksityiskohtaisempia kysymyksiä. Haastatteluiden suorittamisen jälkeen saimme iloksemme todeta, että saimme yksilö- ja ryhmähaastattelussa suhteessa saman verran aineistoa.

4.3 Analyysimenetelmä ja aineiston analysointi

Sisällönanalyysilla on tarkoitus analysoida erilaisia dokumentteja objektiivisesti sekä systemaattisesti. Esimerkiksi haastattelut, artikkelit tai kirjat voidaan ymmärtää dokumenteiksi tässä yhteydessä. Tosin lähes mikä tahansa kirjallisessa muodossa oleva dokumentti on mahdollista nähdä dokumenttina. Pyrkimyksenä on muodostaa tutkittavana olevasta ilmiöstä tiivistetty sekä yleisessä muodossa oleva kuvaus. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117).

Laadullista aineistoa analysoidessa usein nostetaan esiin analyyttinen sekä deduktiivinen analyysitapa ja tämä jako pohjautuu tulkintaan tutkimuksessa käytetystä päättelyn logiikasta (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103). Valittaessa tutkimukselle analyysimenetelmää, tulee tutkijan miettiä tutkimuksen ja aikaisemman teorian suhdetta. Kyseinen suhde tutkimuksen teoriaan ohjaa päätöksentekoa tutkimuksen mukaisesta analyysimenetelmästä. Tutkimuksessa on mahdollista toteuttaa aineistolähtöistä eli induktiivista analyysiä, jossa tutkimuksen teoria kootaan tutkimuksen aineistoon pohjautuen. Tämän lisäksi voidaan toteuttaa teoriasidonnaista eli deduktiivista analyysiä, joka on sidoksissa aiheen aikaisemman teorian kanssa. Deduktiivista analyysiä tehdessä analyysin tulee sisältää teoreettisia kytkentöjä, kun induktiivisessa analyysissä tutkija saa käsitellä aineistoa aktiivisesti ja tehdä tulkintoja tämän pohjalta. (Eskola, J. 2007, 160–162.)

Käytimme opinnäytetyössämme analyysimenetelmänä induktiivista eli sisällönanalyysiä, jossa analysointi tapahtuu käsitteitä yhdistelemällä ja tällä tavalla saamalla vastauksia tutkimustehtäviin. Toteutimme opinnäytetyössämme laadullisen sisällönanalyysin tutkimuskysymyksittäin sekä muiden haastattelussa esiin nousseiden aiheiden mukaan. Tuomi ja Sarajärvi (2018, 123) ovat teoksessaan esittäneet taulukkomallilla aineistolähtöisen sisällönanalyysin etenemisen litteroidun aineiston lukemisen sekä siihen perehtymisen kautta aineistosta pelkistettyjen ilmausten hakemiseen ja niiden listaamiseen. Pelkistettyjen ilmausten joukosta tulee etsiä samankaltaisuuksia sekä eroavaisuuksia. Näitä

samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia tulee analyysivaiheessa ryhmitellä sekä yhdistellä ja näistä tulee muodostaa alaluokkia. Tämän vaiheen jälkeen alaluokkia yhdistelemällä tulee muodostaa yläluokkia ja nämä yläluokat voidaan yhdistää pääluokiksi tai yhdistäväksi luokaksi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123.)

Ensimmäinen vaihe sisällönanalyysille on alkuperäisilmausten pelkistäminen eli redusointi siten, että tutkimuksen kannalta epäolennainen materiaali karsitaan materiaalista pois (Taulukko 1). Pelkistämässä voidaan toimia esimerkiksi siten, että litteroidusta aineistosta etsitään tutkimustehtäviä kuvaavia ilmauksia. Nämä pelkistetyt ilmaukset eriytetään muusta materiaalista kadottamatta niiden sisältöä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 123.)

TAULUKKO 1. Alkuperäisten ilmausten pelkistäminen.

Alkuperäinen ilmaus	Pelkistys
<i>No ainut oikee tapa hoitaa tää asia.</i>	Ainoa oikea tapaa hoitaa asia.
<i>Kyllä mä haluan et siinä ois TEMS-väki mahdollisimman lähellä.</i>	Haluan, että TEMS-väki olisi mahdollisimman lähellä.

Pelkistämistä seuraa aineiston klusterointi eli ryhmittely. Klusteroinnilla tavoitellaan alustavien kuvauksien luomista tutkittavasta ilmiöstä. Tällä pyritään myös luomaan pohja tutkimuksen perusrakenteelle. Tämä vaihe sisältää aineistosta valittujen alkuperäisilmausten yksityiskohtaista tarkastelemista. Aineistosta etsitään samaa tarkoittavia sekä eroavaisuuksia sisältäviä käsitteitä. Käsitteitä, jotka kuvaavat samoja ilmiöitä, yhdistellään sekä ryhmitellään ja tällä tavoin muodostetaan alaluokat (Taulukko 2). Alaluokat nimetään niiden sisällön mukaisesti. Luokittelun seurauksena aineisto tiivistyy yksittäisten tekijöiden sisältyessä yleisimpiin käsitteisiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 124.)

TAULUKKO 2. Käsitteiden ryhmittely alaluokkiin.

Pelkistys	Alaluokka
Lähestulkoon aina pääsee liittymään tehtävälle nopeesti (EH)	TEMS-yksikön liittyminen poliisijohtoiselle tehtävälle onnistunut hyvin
Ei ole muodostunut ongelmaksi (tehtävälle liittymisen onnistuminen) (EH)	
Kyllä me ollaan päästy lähteen kaikille tehtävälle (EH)	
Aika hyvin on onnistunut (tehtävälle liittymisen) (EH)	
Todella hyvin onnistunut (tehtävälle liittymisen) (EH)	
Mun mielestä se tehtävälle tuleminen toimii tosi hyvin (POL)	

Aineiston ryhmittelemisen jälkeen aineisto käsitteellistetään, vaikka aineiston ryhmittelemisen katsotaan myös olevan osa aineiston abstrahointia eli käsitteellistämistä. Käsitteellistämisessä tutkimuksen näkökulmasta olennaiseen tietoon perustuen muodostetaan teoreettisia käsitteitä. Tämä vaihe sisältää alkuperäisen datan kielellisistä ilmauksista etenemisen teoreettisiin käsitteisiin sekä johtopäätöksiin. Tämä käsitteellistäminen etenee luokituksia yhdistellen niin pitkälle, kuin se on aineiston näkökulmasta mahdollista. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 125.) Opinnäytetyössämme muodostimme alaluokista yläluokkia, joita esittelemme taulukoissa 3, 4 ja 5 työn tutkimuskysymyksien mukaisesti. Käsitteellistämisen seurauksena esiin nousi kahdeksan yläluokkaa. Kyseiset yläluokat muodostuivat 36 alaluokasta. Näiden lisäksi esiin nousi yksi alaluokka, josta ei ollut mahdollista muodostaa yläluokkaa tai, joka ei sopinut mihinkään yläluokkaan. Nämä alaluokat esitetään taulukoissa ja ne ovat avattu tulososiossa tekstimuotoon.

TAULUKKO 3. Alaluokkien ryhmittely yläluokkiin.

Alaluokka	Yläluokka
TEMS-yksikön liittyminen poliisijohtoiselle tehtävälle koettu onnistuneen hyvin	Tehtävälle liittyminen
Ajoittain pieniä viiveitä tehtävälle liittymisessä	
Aika TEMS-yksikön hälyttämisestä sen kohtaamiseen on koettu nopeaksi	
Yhteistoiminnan perusta viestiliikenteessä ja tilannekuvan muodostumisessa	TEMS-yksikön tilannekuva
Tilannekuvan muodostuminen ensihoidolle poliisin viestiliikenteen kautta	
Tehtävän tietojen välittyminen ensihoidolle	
Rutiinin muodostuminen säännöllisten TEMS-tehtävien kautta	Ammattitaidon kehittyminen
TEMS-hoitajien hyvä ammatillinen osaaminen	
TEMS-hoitajien runsas harjoittelu	
Traumapotilaiden hoitamisen säännöllinen harjoittelu	
Yhteistoiminnan positiivinen vaikutus päivittäistoimintaan	
Odottamisen vaikutus poliisin toimintakykyyn	

TAULUKKO 4. Alaluokkien ryhmittely yläluokkiin.

Alaluokka	Yläluokka
Kommunikoinnin onnistuminen yhteistoiminnan kannalta	Kommunikointi
Tiedonvälitys poliisilta ensihoidolle	
Ensihoidon kommunikointi poliisin näkökulmasta ollut tehokasta	
Poliisin puheryhmien käyttöön saaminen ensihoidolle ongelmallista	
Välittömästi hälytettävissä olevan TEMS-yksikön reagointikyky	TEMS-toiminnan reagointikyky
Perinteisen TEMS-toimintamallin reagointikyky	
TEMS-yksikön tarkoituksenmukaisen käytön lisääminen	
Alentunut kynnyks TEMS-yksikön pyytämiseen	
Koronan vaikutus koulutusmäärään	Koulutus
Halu lisätä koulutusmääriä	
Koulutuksen tarjoama hyöty työtehtävillä	
TEMS-toimintaan liittyvän koulutuksen tarjoama hyöty työyhteisölle	

TAULUKKO 5. Alaluokkien ryhmittely yläluokkiin.

Alaluokka	Yläluokka
TEMS-yksikkö poliisin työturvallisuustekijänä	Turvallisuusnäkökulma
TEMS-yksikkö kohdehenkilön turvallisuuden kannalta	
TEMS-yksikkö sivullisten turvallisuuden kannalta	
Huoli TEMS-hoitajien työturvallisuudesta	
TEMS-yksikön huomioimatta jättäminen rikostutkinnassa	
”Rivipoliisien” tietämys TEMS-yksiköstä	
Poliisin oikeusturva	
Poliisin ja TEMS-hoitajien keskinäinen luottamus	
Yhteisharjoittelun merkitys	
Toisen viranomaisen antama koulutus	
Yhteistoiminnan vaikutukset poliisin hätäensiavun antamiseen	
Johto- ja hoitovastuu yhteistehtävillä	

5 TULOKSET

Tässä luvussa kerromme opinnäytetyömme tulokset. Olemme jakaneet tulokset tutkimuskysymyksittäin ja tutkimuskysymysten alla tuloksia on jäsennelly haastatteluissa esiinnousseiden ylä- ja alaluokkien mukaisesti. Olemme lisänneet tuloksien kuvauksen yhteyteen haastatteluista useita suoria lainauksia lisäämään työn uskottavuutta sekä läpinäkyvyyttä. Näin toimimalla tuomme myös opinnäytetyöhön haastateltujen henkilöiden omia kokemuksia sekä omia näkemyksiä TEMS-toiminnasta monipuolisemmin esiin, jolloin esiin tuodut seikat välittyvät myös lukijalle mahdollisimman autenttisinä. Olemme myös ilmoittaneet suoran lainauksen perässä, onko lausujana ollut poliisi vai ensihoitaja.

5.1 Minkälaiseksi TEMS-yhteistoiminta koetaan Pirkanmaalla

Välittömän lähtövalmiuden TEMS-yhteistoiminta koetaan haastattelujen perusteella lähes poikkeuksetta positiivisena kokonaisuutena. Haastatteluissa nousi esiin poliisien sekä ensihoitajien yleisiä ajatuksia välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön toiminnasta sekä tähän toimintaan liittyviä kokemuksia. Myös ensihoitajien sekä poliisien asenteita välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön toimintaan liittyen nousi haastatteluissa esille. Haastatteluissa korostui useasti nykyisen välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön vertaaminen tätä edeltävään malliin. Analyysin perusteella TEMS-yhteistoiminnan kokemiseen sekä kokemuksiin sen toiminnasta liittyen nousi esiin neljä yläluokkaa, jotka olivat TEMS-yksikön tehtävälle liittyminen, kommunikointi, TEMS-yksikön tilannekuva tehtävästä sekä yhteistyökemukset.

5.1.1 TEMS-yksikön tehtävälle liittyminen

Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikkö on onnistunut liittymään poliisijohtoisille tehtäville pääasiallisesti hyvin. Niin ensihoitajilla, kuin poliiseillakin oli siis pääasiassa hyviä kokemuksia TEMS-yksikön tehtävälle liittymisestä.

”Kyllä me ollaan päästy lähteen kaikille tehtäville.” (Ensihoitaja)

”Mun mielestä tehtävälle liittyminen toimii tosi hyvin.” (Poliisi)

Haastateltavat nostivat esiin TEMS-yksikön tehtävälle liittymiseen vaikuttavia seikkoja kokemustensa pohjalta, jotka ovat vaikuttaneet tehtävälle liittymiseen. Merkittävimmäksi hidastavaksi tekijäksi TEMS-yksikön tehtävälle liittymiseen nähtiin TEMS-yksikön kiinni oleminen toisella päivittäistoiminnan ensihoitotehtävällä. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että TEMS-yksikön liittyminen poliisijohtoiselle tehtävälle viivästyy vain harvoin ja että tällöinkin viiveet ovat olleet melko lyhyitä.

”Joskus ollaan oltu toisessa tehtävässä kiinni niin, että ei olla ihan saman tien päästy lähteen, mutta hyvin nopeesti yhteistyössä meidän kenttäjohdon ja sairaalan kanssa ollaan saatu luovutettua potilas.” (Ensihoitaja)

”Aika hyvin onnistunut se niitten liittyminen. Joskus harvoin on ollut tilanne, että ei päästä liittymään heti, vaan että pääsee liittyyn ehkä vartin päästä tai jotain. Mun mielestä se toimii tosi hyvin.” (Poliisi)

”On oikeastaan välittömästi liikkeellä (TEMS-yksikkö), ne viiveet on olleet enintään 10–15 min.” (Poliisi)

5.1.2 Kommunikointi

Haastattelujen perusteella TEMS-yhteistoiminnan yhdeksi tärkeimmäksi toiminnan edellytykseksi nostettiin toimiva ja tarkoituksenmukainen kommunikointi.

”Se vahvuus tulee koko yhteistoiminnassa viestiliikenteestä. - - Mikään muu ei ole niin tärkeä asia, kuin viestiliikenteen toimivuus.” (Ensihoitaja)

Haastateltavien kokemusten mukaan kommunikointi TEMS-yksikön ja poliisin välillä toimii, kunhan radioyhteys viranomaisten välille saadaan auki.

”Viestiliikenne ja viestintä toimii hyvin, kun saadaan ne puheryhmät (poliisin puheryhmät). Kun se kanava on auki, niin viestintä toimii todella hyvin.” (Ensihoitaja)

”Mun mielestä se on tosi järkevää ja kurinalasta se niitten radiotyöskentely meidän tehtävällä.” (Poliisi)

”On se vähentynyt se turha puhe puheryhmissä. - - Se on aika tehokasta ja tarkoituksenmukaista. Se on kehittynyt alkuvaiheesta, turha kyseleminen jäänyt pois.” (Poliisi)

”Ainakin TEMS:in kanssa viestintä sujuu varsin hyvin, koska TEMS osaa omatoimisesti hakeutua oikeille kanaville ja poimia tiedot ja ottaa etukäteen yhteyttä.” (Poliisi)

Poliisien sekä TEMS-ensihoitajien kokemuksissa viestinnästä yhteistehtävillä nousi esiin erityisesti yksi viestintään liittyvä ongelma, joka oli poliisin puheryhmien saaminen TEMS-ensihoitajien käyttöön. TEMS-ensihoitajilla on käytössään kaksi VIRVE-päätelaitetta TEMS-tehtävillä. Toinen päätelaite on tarkoitettu ensihoito-organisaation ja sen toimintaan liittyvään viestintään ja toinen on tarkoitettu poliisijohtoisilla tehtävillä käytettäväksi, poliisin ja ensihoidon väliseen viestintään.

”Se mikä on ollut ongelma on se, että poliisi ei ole tähän mennessä antanut pysyvästi niitä poliisin toimintapuheryhmiä meidän käyttöön, vaan niitä joudutaan aina erikseen tilaamaan poliisin virve-palvelusta ja se on virka-ajan ulkopuolella kotivarapäivystys.”
(Ensihoitaja)

”TEMS-hoitajilla ei saa olla meidän radiokanavia, mikä on mun mielestä tyhmää, kun mun mielestä pitäis olla.” (Poliisi)

”Parashan se olis, että ne sais heti ne puheryhmät, et ei mee ohi kaikki ohjeistukset ym. Varsinkin, kun ruvetaan hoitosuunnitelmasta puhumaan. Se on aika oleellista niitten tietää.” (Poliisi)

5.1.3 TEMS-yksikön tilannekuva tehtävästä

Haastatellut ensihoitajat kokivat TEMS-yksikölle muodostuvan tilannekuvan erittäin tärkeäksi operatiivisella TEMS-tehtävällä. TEMS-ensihoitajat kokivat, että tilannekuva ensihoidolle muodostuu yhteistehtävillä hyvin pitkälti poliisin viestiliikenteen kautta. Ensihoitajat kokivat tämän tiedon olevan erittäin tärkeää esimerkiksi oman toimintasuunnitelmansa teossa. Haastatteluissa nousi esiin myös se, että TEMS- ensihoitajien tietojen saamiseen tehtävästä saattaa vaikuttaa tehtävän tilannejohtaja ja/tai vuorossa oleva poliisin kenttäjohtaja.

”Tilannekuvan ylläpysyminen on kaiken a ja o siinä varautumistoiminnassa, että pystytään varautumaan koska tapahtuu ja mitä tapahtuu, missä se tilanne etenee, ollaan koko ajan tilannetietoisia siitä.” (Ensihoitaja)

”Jos me päästään siihen tehtävään heti alkuvaiheessa kiinni ja saadaan ne puheryhmät kohtuullisen rivakasti noihin radioihin ja päästään kuuntelemaan sitä toimintapuheryhmää, niin silloinhan me kuullaan sitä poliisin välittämää tilannekuvaa ja voimankäyttösuunnitelmat ja ollaan hyvinkin kartalla tilanteessa.” (Ensihoitaja)

”Se, että me saadaan tilannetietoa ja tilannekuvaa koko aika jatkuvana poliisin viestiliikenteestä, niin me pystymme tekemään sen avulla omaa suunnitelmaa.” (Ensihoitaja)

”Se, että mitä tietoa saadaan tehtävästä, riippuu paljon siitä, kuka on tilanne ykkösenä tai sitten Pirkka ykkösenä. Osa niistä antaa jo automaattisesti tosi hyvät tiedot, osa antaa tosi vähän, ja osa antaa jotain siltä väliltä.” (Ensihoitaja)

5.1.4 Yhteistyökokemukset

Sekä poliisit, että TEMS-ensihoitajat kokivat erilaisten yhteistyökokemusten vaikuttavan yhteistoimintaan positiivisella tavalla. Näillä yhteistyökokemuksilla oli haastateltavien mukaan vaikutusta useaan yhteistoiminnan osa-alueeseen, kuten kommunikointiin, toisen viranomaisen toiminnan ymmärtämiseen entistä paremmin, poliisien matalampaan kynnykseen pyytää TEMS-yksikön liittämistä tehtävälle sekä keskinäiseen luottamukseen.

”Ollaan tultu tutuiksi ja on paljon helpompi kommunikoida keikoilla, osataan ja ymmärretään toistemme toimintamalleja paremmin, kun ollaan tehty tiivistä yhteistyötä kokoajan. Tunnetaan toistemme toimintatapoja yhteisen harjoittelun ja tekemisen kautta. Se täydentää kokonaisuutta ja varmaan lisää luottamusta puolin ja toisin.” (Ensihoitaja)

”Siis äärettömän hyvä, että on yhteistoimintaa. Ne käy meidän reenipäivillä, ja me käydään niiden reenipäivillä. Tää viiveiden leikkaaminen ja henkilötuntemisen syventymisen yhteistoiminnan kautta, niin se on poistanut niitä raja-aitoja, ja kynnys pyytää ne tehtävälle on madaltanut huomattavasti. Ei ole mitään huonoa sanottavaa, pelkkää positiivista tästä, kun on nähnyt tän mallin ja sen vanhan mallin.” (Poliisi)

”Se, kun me reenataan niiden kaa ja ollaan aika paljon keikoilla, niin me opitaan tunteen ne ja on helpompi työskennellä niitten kanssa.” (Poliisi)

Haastatellut poliisit sekä ensihoitajat kertoivat haastatteluissa TEMS-yhteistoiminnassa aloittamisen vaikutuksista hätäensiavun ja ensihoitotoimenpiteiden antamisen kynnykseen. Haastatellut poliisit kertoivat esimerkiksi, kuinka heidän kohdallaan kynnys suorittaa hätäensiaputoimenpiteitä on madaltunut TEMS-ensihoitajien kannusuksen sekä yhteisen harjoittelun myötä.

”Meitä on kannustettu siihen, että meidän ei tarvi olla mitään ammattilaisia arvioimaan, että kannattaakohan tohon laittaa nyt kiristys- tai paineside. Meille on sanottu, että vetäkää vaan, parempi se on tehdä, kun jättää tekemättä.” (Poliisi)

”Kynnys on pienentynyt hätäensiavun antamiseen. Kun vatiiryhmässäkin aloitti ja vaikka kävi medikkikurssin silloin alkuun, niin sormi saatto mennä suuhun, kun jotain tarvis tehdä. Kyllä se käytännön oppi on tullut tuolta ensihoidon ja TEMS:in puolelta.” (Poliisi)

”Kyllä se sitä omaa ammattitaitoa ja kynnystä sitten madaltaa tems-keikalla, kuin myös normikeikallakin tehdä niitä asioita (tiettyjä ensihoitotoimenpiteitä), kun pyörittelee niitä päässään jatkuvasti.” (Ensihoitaja)

”Sen huomaa, että annettu koulutus kantaa hedelmää. On valmiutta ja uskallusta enemmän koulutuksen tuoman hyödyn kautta.” (Ensihoitaja)

Yksi haastateltu poliisi oli sitä mieltä, että TEMS-hoitajien tulisi uskallaa ottaa nykyistä enemmän johtovastuuta hoidollisissa tilanteissa.

”Me ollaan hyviä, kun joku sanoo meille, että mitä tehdään. Niitten pitäis mun mielestä reenata enemmän sitä, että ne uskallaa tulla siihen poliisiporukkaan ja sanoa, että hei tee sää tuota ja sää tuota. Lähtis johtamaan sitä hommaa. No toki toivon, että meidän medic tekis sen jos ei sieltä tuu mitään, mutta haastava paikka.” (Poliisi)

5.2 Välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnan hyödyt ja kehityskohteet

TEMS-toiminta on ollut Pirkanmaalla vuodesta 2017 asti välittömän lähtövalmiuden yksikön toimintana tuotettua palvelua. Opinnäytetyöhön haastatelluilla poliiseilla sekä ensihoitajilla oli yhtä poliisia ja yhtä ensihoitajaa lukuun ottamatta useamman vuoden kokemus TEMS-yhteistoiminnasta sekä myös omakohtaisia, tai sivusta TEMS-toimintaa seuraten syntyneitä kokemuksia välitöntä lähtövalmiutta edeltävästä TEMS-toimintamallista. Haastatteluissa ensihoitajat sekä poliisit nostivat useasti esiin esimerkiksi nykyisen TEMS-toimintamallin nopeuden sekä tämän kautta poliisille, kohdehenkilölle sekä sivullisille TEMS-yksiköllä tuotetun työ- sekä yleisen turvallisuuden. Analyysin perusteella välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön hyötyihin sekä mahdollisiin kehityskohteisiin liittyen nousi esiin kolme yläluokkaa, jotka olivat, TEMS-toiminnan reagointikyky, turvallisuusnäkökulma sekä ammattitaidon kehittyminen.

5.2.1 TEMS-toiminnan reagointikyky

Kaikki haastateltavat poliisit sekä TEMS-ensihoitajat olivat sitä mieltä, että Pirkanmaalla käytössä oleva välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön olennaisimmat hyödyt muodostuvat yksikön nopeasta reagoinnista sekä tämän reagointikyvyn mahdollistamista pienistä viiveistä. Yksi kiinteä osa TEMS-toiminnan reagointikykyä on vasteaika TEMS-yksikön kohteessa olemiselle, joka jo opinnäytetyömme

teoriaosassa mainitun Kämäräisen ym. (2021, 90) tutkimusartikkelin mukaan oli yli kolme kertaa nopeampi, kuin edellisen TEMS-toimintamallin aikana. Haastateltavat korostivatkin vastaavaa seikkaa haastatteluissa eli nykyisen TEMS-toimintamallin nopeaa reagoitokykyä.

”Tää on ainoa oikea ja järkevä tapa tehdä tätä, koska silloin se vaste on tietenkin välittömän.” (Ensihoitaja)

”Välittömän lähtövalmiuden yksikössä on sitten takuuvarmasti joku, joka lähtee 24/7.” (Ensihoitaja)

”Ainut oikea tapa hoitaa tää asia. Se on niin paljon nopeempaa.” (Poliisi)

”Siinä ei tarvi venata, että ne lähtevät kotoo tulemaan.” (Poliisi)

Haastateltavista ne, kenellä oli kokemusta TEMS-toiminnasta ennen välittömän lähtövalmiuden yksikköä, toivat haastatteluissa esille omien kokemustensa pohjalta välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnan hyötyjä suhteessa vanhaan järjestelmään. Merkittävimmät hyödyt nykyisenkaltaiselle toiminnalle haastatteluiden perusteella aiheutui välittömän lähtövalmiuden yksikön reagoitinopeudesta suhteessa vanhaan järjestelmään.

”Vanhaa järjestelmää sivusta seuranneena, sitä mikä oli aiemmin täällä ja mikä on muualla Suomessa, niin TEMS:llä ei ollut käytännössä kykyä vastata nopeisiin tilanteisiin. Eli nopeissa tilanteissa ja etenkin jos poliisilla on toimintapakko, ei ole mahdollista odottaa sitä, että aletaan keräämään ympäri maakuntaa porukkaa kasaan ja odottamaan, että koska ne pääsee paikalle.” (Ensihoitaja)

”Kun sitä kotiryhmähälytystä mietitään, niin se olis pitkä aika ennen kuin oltaisiin paikalla, kun nykyään ollaan käytännössä välittömästi liikkeellä.” (Ensihoitaja)

”Jos vertaa aikaisempaan malliin, jolloin TEMS-yksikköä odotettiin paikalle 1,5–2 tuntia. Laitettiin ehkä keikka jäihin ja odotettiin.” (Poliisi)

Haastateltavat poliisit tunnistivat TEMS-yksikön nopean reagoitokyvyn vaikutuksen poliisin toimintakykyyn siten, että poliisin ei tarvitse odottaa TEMS-yksikön paikalle saapumista yhtä kauaa, kun aikaisemman TEMS-toimintamallin aikana mahdollisesti piti. Tämä saattaa mahdollistaa poliisin kokemusten mukaan toiminnan nopeamman aloittamisen verrattaessa nykyistä mallia vanhaan malliin.

”Vaikuttaa kyllä työkykyyn ja työkuuntoon (TEMS-yksikön nopea saapuminen). Se, että me saadaan mahdollisimman nopeesti ensihoidon puolelta se resurssi mitä me tarvitaan, et me pystytään alottaan meidän aktiiviset toimet. Se vaan jouheuttaa sitä toimintaa paljon.” (Poliisi)

”Odottelu kuluttaa poliisia, me piiritetään jossain huonoissa olosuhteissa, niin sehän kuluttaa meitä. Se aikaisempi malli on nähty, silloin viiveet oli suuria.” (Poliisi)

Välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön nopea hälyttäminen mahdollistaa haastateltavien mukaan lyhyen viiveen mahdollisen hoidon alkamiseen tilanteissa, joissa potilaan selviäminen on sidottu hoitotoimenpiteiden alkamiseen (esimerkiksi massiivisen verenvuodon hallinta).

”Vakavissa vammautumisissa, esimerkiksi lävistävissä vammoissa saattaa olla muutamista minuuteista kyse... Eli alkaako se hoito vamman syntymisestä minuutissa vai onko se ambulanssi kilometrin päässä - - se viive, että hoito alkaa voi olla todella pitkä ja raskas.” (Ensihoitaja)

”Tietysti se nopeus, nopeammin kohteessa, nopeammin valmiina tekemään toimenpiteitä, sehän se siinä on varmasti se tärkein juttu.” (Poliisi)

”Tavallinen ambulanssi kauempana odottomassa vai onko se tems hoitopari siinä ihan kerros kaks alempana kerrostalossa ja on sitten kymmenissä sekunneissa kiinni potilaassa. Jos on iso vuoto, niin se muutama minuuttikin voi näytellä jo paljon.” (Ensihoitaja)

”Sillä työtehtävällä virkamieheen kohdistuu uhka ja jos se realisoituu, se tuo silloin siihen sen hoidollisen vasteen ja lyhentää aikaviiveitä hoidon alkamiselle.” (Ensihoitaja)

Haastatellut ensihoitajat olivat sitä mieltä, että TEMS-yksikön tarkoituksenmukaista käyttöä voisi lisätä esimerkiksi pyytämällä TEMS-yksikköä mukaan hieman pienemmille tehtäville. Haastatelluista ensihoitajista yksi toi myös ilmi TEMS-toiminnan tietämyksen vaikutuksia sen tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen liittyen.

”Kyllä omasta mielestä voisivat enemmänkin pyytää, herkemminkin.” (Ensihoitaja)

”On ollut tapauksia, joissa se keikka on jossain kauempana ja siellä on kenties joku paikallinen tilanne 1 tai muu henkilö, joka ei vielä tässä vaiheessa tunne TEMS-toimintaa

kauhean hyvin ja ei sitä kautta ymmärrä tai osaa käyttää sitä työkalua (TEMS-yksikköä) niin hyvin kuin se olisi mahdollista.” (Ensihoitaja)

Haastatellut olivat sitä mieltä, että välittömän lähtövalmiuden yksikön käyttöönoton jälkeen kynnys TEMS-yksikön hälyttämiseen on pienentynyt. Tämän kynnyksen pienenemiseen on haastateltujen mukaan vaikuttaneet se, että yksikkö on ympärivuorokautisesti toiminnassa oleva ensihoidon operatiivinen yksikkö. Tällä on ollut myös vaikutusta toiminnan kustannuksiin ja tämä koettiin TEMS-yksikön hälyttämiskynnystä pienentävänä tekijänä. Myös henkilötuntemuksen lisääntyminen mainittiin samassa yhteydessä.

”Se on helposti lähestyttävä ja kun se on välittömän valmiuden yksikkö, niin se ei aiheuta mitään taloudellista ongelmaa. Jos se hälytetään niin siitä ei tule laskua poliisilaitokselle, koska, jos siitä tulisi lasku, niin sittenhän siitä tulisi sanomista. Mutta jos joku tekee hirveän virheen ja pyytää TEMS:in sellaiselle tehtävälle mihin TEMS:iä ei välttämättä tarvita, niin se ei haittaa yhtään mitään.” (Poliisi)

”Kun tää on osittain sitä ensihoidon päivittäistoimintaa, niin ollaan osittain päästy siitä rahakysymyksestä. On ehkä osittain päästy siitä kynnyksestä, että täähän maksaa x-määrän rahaa, että sen takia ei ainakaan jätetä hälyttämättä. Se on ainakin hyvä juttu, kun se on päivittäistoimintaa.” (Ensihoitaja)

”Kynnys hälyttämiseen on niin paljon pienempi nykyään. Se on ihan varma, että jos ne aina hälytettäis kotoo, niin se kynnys hälyttää ne kasvais.” (Poliisi)

”Siis äärettömän hyvä systeemi. Ne käy meidän reenipäivillä, ja me käydään niiden reenipäivillä. Tää viiveiden leikkaaminen ja henkilötuntemisen syventyminen yhteistoiminnan kautta, niin se on poistanut raja-aitoja ja kynnys pyytää on madaltanut huomattavasti.” (Poliisi)

5.2.2 Turvallisuusnäkökulma

Jokainen haastateltava oli sitä mieltä, että yksi merkittävimmistä hyödyistä nykyisenkaltaiselle TEMS-toiminnalle Pirkanmaalla on TEMS-toiminnan luoma turvallisuus tehtäväpaikalla. Haastatteluissa nostettiin esille etenkin poliisien toimesta TEMS-toiminta poliisin työturvallisuutta lisäävänä tekijänä. Haastateltavat olivat myös sitä mieltä, että TEMS-toiminnalla on merkittävä vaikutus myös muiden tehtäväpaikalla tai sen läheisyydessä olevien henkilöiden, kuten kohdehenkilön ja/tai sivullisten turvallisuuteen.

”Koetaan TEMS todella isona työturvallisuustekijänä. Erittäin iso juttu. Jos miettii, että itse loukkaantuis tai partiokaveri loukkaantuis, niin kyllä mä haluan et siinä olisi temsväki mahdollisimman lähellä.” (Poliisi)

”TEMS-yksikkö lisää meidän työturvallisuutta ihan älyttömästi ja myös asiakkaiden turvallisuutta.” (Poliisi)

”Onhan se (välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminta) selvästi sitä työturvallisuutta parantanut. Jos kakka osuis tuulettimeen, niin tämä on se porukka, jonka käsissä itse haluaisin olla siinä kohtaa, niin ammattitaitoista väkeä siellä on. Onhan se ihan selvä, että poliisitehtävillä TEMS lisää poliisin työturvallisuutta ja selviytymisen mahdollisuuksia, jos käy huonosti. Ja sitten vastapuolenkin turvallisuutta, jos poliisi joutuu käyttämään voimaa tehtävillä.” (Poliisi)

”Se hyöty mikä tulee virkamiehelle siitä TEMS:in tuomasta työturvallisuudesta, niin se on tärkeä asia. Myös ulkopuolisia ihmisiä saattaa olla tehtävällä vaarassa.” (Ensihoitaja)

Haastateltavista yksi ensihoitaja nosti esille TEMS-yksikön läsnäolon poliisijohtoisilla tehtävillä ensihoidon varautumisen näkökulmasta. Haastateltu ensihoitaja koki, että TEMS-yksikön läsnäolo tehtävällä mahdollistaa ensihoito-organisaation paremman varautumiseen tilanteeseen, jossa tehtävällä saattaa olla useampikin henkilö konkreettisesti vaarassa.

”Siellä on henkilöstö, joka pysyy tilannetietoisena käynnissä olevasta tilanteesta, jolloin pystytään varautumaan siihen, että onko siellä yksi vai viisi ihmistä välittömän vaaran alueella, joka vaikuttaa ensihoidon toimintaan huomattavasti. Se on osa ensihoidon johtamisorganisaatiota, että tuotetaan tilannekuvaa ensihoidon kenttäjohdolle. Tällä tavoin pystytään parantamaan varautumista ja valmiutta vastata siihen, jos jotain sattuu. Tämä on ensihoidon näkökulmasta konkreettinen hyöty.” (Ensihoitaja)

Haastattelussa nousi esiin myös poliisien huoli TEMS-ensihoidajien turvallisuudesta poliisijohtoisilla tehtävillä ja mahdollisista vaikutuksista koko TEMS-toimintamalliin tilanteessa, jossa ensihoitajalle sattuisi jotakin. Samaisessa puheenvuorossa korostettiin poliisin tilannejohtajan vastuuta tilanteissa, joissa TEMS-ensihoidajat voivat altistua hengen- ja terveyden vaaralle.

”Tässä on yks pieni riski olemassa tässä yhteistoiminnassa. Harjoitellaan ja harjoitellaan fx-aseilla, eikä ole oikeaa hengen menettämisen vaaraa, niin TEMS-porukasta voi tulla liian rohkea ja tavallaan se ajatus, että vaikka se ensihoito kulkee siinä meidän porukan

*mukana, niin se ei tee niistä luodin kestäviä... Kun me emme pysty varmuudella sano-
maan, että me pystytään varmuudella turvaan heitä, kun se tilanne muuttuu - - Kyllähän
jos saisin valita, niin ne kulkisi kokoajan mukana, mutta sitten jos sattuu jotakin, että
vaikka ensihoitajaa ammutaan meidän tehtävällä, niin... Sitten tämä toiminta menee
kakskytä vuotta taaksepäin, koska niinhän näihin aina reagoidaan, vähän yli... - - Niin
poliisi on epäonnistunut, jos ensihoidon kimmppuun hyökätään tommosella keikalla. Sil-
loin poliisin tilannejohtaja on laittanut ne sellaiseen paikkaan, missä ne altistuu jollek-
kin.” (Poliisi)*

*”Olen havainnut sen, että heistä (TEMS-ensihoitajista) joillain on ehkä hinku päästä lä-
hemmäs sitä poliisin toimintaa, kuin mitä poliisi uskaltaa heitä ottaa. He ovat kuitenkin
siviilejä poliisitehtävällä ja poliisi ei voi ottaa riskiä heidän loukkaantumisesta.” (Poliisi)*

Kaikki haastatellut poliisit olivat sitä mieltä, että tavanomaisen valvonta- ja hälytystoiminnan poliisin tietämys TEMS-yksiköstä ja sen hyödyntämisestä on tällä hetkellä riittämätöntä. Myös useat TEMS-hoitajat olivat haastateltujen poliisien kanssa samaa mieltä. Haastatellut olivat sitä mieltä, että tietämystä TEMS-yksiköstä ja sen hyödyntämisestä tulisi lisätä. Haastatteluissa nousi esiin mahdollinen kynnys TEMS-yksikön hälyttämiseen, joka saattaa johtua vääränlaisista käsityksistä TEMS-yksiköstä ja sen käyttötarkoituksesta. Esiin nostettiin myös TEMS-yksikön tarpeellisuus tehtävillä, joissa ei ole paikalla poliisin henkilöstöstä välttämättä kokeneimmat ja/tai osaavimmat henkilöt ja missä on hen- gen- ja terveyden vaara.

*”Siis normipoliiseilla on huono tietämys TEMS-yksiköstä. Väitän että suurin osa, uskal-
taisin jopa sanoa, että yli 90 prosenttia kaikista poliisimiehistä, jos VATI unohdetaan ko-
konaan, ei tiedä sitä, että tilannejohtajan päätöksellä ja yhden partion keikalla myöskin
partio voi pyytää sen TEMS:in samantien. TEMS:in suhteen on älytön kynnys... Että ei
me nyt voida sitä, eieieiei, ei me nyt viittitä sitä pyytää”. (Poliisi)*

*”Tää rivipoliisien tietämys TEMS-yksiköstä on korjattavissa ihan vain sillä, että lisätään
koulutusta. Jos meillä olisi resurssit siihen, että olisi edes se yksi täysi harjoituspäivä
joka ikiselle poliisimiehelle siten, että treenataan ensihoitoa vaativia tehtäviä ja nimen-
omaan sitä, että tehdään TEMS-hälytys. Sehän parantaisi ihan älyttömästi osaamista ja
ymmärrystä TEMS-yksikön toiminnasta ja siitä, että mitä varten se on. (Poliisi)
Se nimike TEMS muodostaa vähän niin kuin ”VATI”, että se on tämmöinen todella takti-
nen ja todella vaativa palikka ja sitä palikkaa ei voi liikutella muut kuin VATI-miehet ja
ehkä kenttäjohtaja, jos se on harjaantunut ja osaa. Ja kun tosiasia on se, että sen pitäis
olla joka ikisellä konstaapelilla jollain tavalla hallussa.” (Poliisi)*

”Meidän näkökulmasta tätä (TEMS:iä) ei ole tarkoitettu vatiiryhmän tukiyksiköksi vaan ihan kaikkien partioiden tehtäviin. Se on todellakin tarkoitettu sinne, missä se henkilöstön rutiini, koulutustausta ja kokemus ei ole välttämättä sillä tasolla kuin VATI-ryhmällä. Voidaan ajatella, että se riski siellä on paljon suurempi, että jotain pääsee sattumaan. Välitön lähtövalmius on tarkoitettu päivittäistoiminnan tueksi. Tää välitön lähtövalmius on nimenomaan tarkoitettu vastaamaan siihen akuuttiin työturvallisuushkaan samoin kuin siihen voimankäyttöuhkaan ja sivullisten vammautumishkaan.” (Ensihoitaja)

Opinnäytetyöhön haastateltiin yhtä VATI-toiminnan ulkopuolista, tavanomaisessa valvonta- ja hälytystoiminnassa työskentelevää poliisia, joka nosti esiin rikostutkinnan osa-alueen TEMS-yhteistoiminnan näkökulmasta. Kyseisen poliisin mukaan rikostutkinnan tietyissä työtehtävissä on olemassa potentiaalisia riskejä hengen- ja terveyden vaaralle. Haastateltu poliisi korosti myös sitä, että kuinka vähäinen tietämys muilla, kuin VATI-toiminnan poliiseilla on TEMS-toiminnasta.

”Semmoinen, mikä on jäänyt täysin paitsioon on rikostutkinta. Aika isoihin juttuihin ja vakaviin rikoksiin liittyen tutkinta lähtee tekemään etsintää ja kiinniottoa ihan pelkästään parilla siviilipartiolla. Ehkä ottavat siihen yhden kenttäpartion mukaan. Siinä on jo kuusi poliisimiestä noutamassa yhtä, potentiaalisesti vaarallista tyyppiä ja ensihoitoa ei ole huomioitu millään tavalla. Ja tähän on se, kun ollaan mietitty, että mistä TEMS on lähtenyt liikkeelle, nimenomaan nämä etukäteen suunnitellut tehtävät. Niin ne tehtävät olisi semmoisia hyvinkin oleellisia, että otetaan sinne myöskin TEMS valmiiksi. Mutta mä väitän, että jos meillä tavllisilla kenttämiehillä ei ole ymmärrystä TEMS:in toiminnasta niin rikostutkinnassa ei ole sitten sitäkään vertaa.” (Poliisi)

Useat haastateltavat olivat sitä mieltä, että TEMS-yksikön läsnäololla poliisitehtävällä on myös positiivista vaikutusta poliisin oikeusturvaan.

”TEMS on resurssi mitä ei pelkästään kannata käyttää, vaan on oikeastaan pakko käyttää, koska poliisin on tehtävällä käytettävä kaikki käytössä oleva, tarkoituksenmukainen resurssi. Muuten saattaa joutua vähän selittelee, jos joku jälkeinpäin sanoo et ”teillä oli tällainen tehtävä, miksi ette käyttäneet?” (Poliisi)

”Mutta sitten juridinen vastuuhan tulee voimakeinojen käytöstä ja sen seurauksiin varautumisesta. Ja kun niihin on varauduttu niin silloin se TEMS tai ensihoito pyydetään kohteeseen.” (Poliisi)

”Sillä tuotetaan se, että poliisi on varautunut käyttämään voimakeinoja ja silloin kun käytetään voimakeinoja, pitää olla varautunut seurauksiin. Silloin tems-yksikkö tuottaa sen, että voimakeinoin on varauduttu.” (Ensihoitaja)

5.2.3 Ammattitaidon kehittyminen

Haastateltavista etenkin TEMS-ensihoitajat kokivat, että TEMS-toiminnan hyötyinä voidaan pitää myös sitä, että TEMS-ensihoitajat ovat kokeneita hoitajia, jotka harjoittelevat säännöllisesti etenkin traumapotilaiden hoitoa. TEMS-ensihoitajat korostivat etenkin harjoittelun ja kokemusten kautta saavutettua tehokasta ja tarkoituksenmukaista hoitoa.

”Selkeästi potilaalle tulevia etuja siitä, että paikalla on TEMS-hoitopari, joka harjoittelee jatkuvasti traumapotilaiden hoitoa, varsinkin suurien vuotojen hallintaa ja vastaavia toimenpiteitä, on se, että TEMS-hoitopari saa sen vammapotilaan kriittisimmän hoidon suoritettua nopeasti ja sen potilaan liikkeelle kohti sairaalaa todella nopeasti.” (Ensihoitaja)

”Hoitoa antaa ihmiset, mitkä sitä jatkuvasti harjoittelee. Esimerkkinä tää TECC-maailma, kun siinä se filosofia, että oikeessa paikassa oikeet asiat. Eli sillon, kun on se huono tilanne, niin tehdään vaan se, mikä on välttämätöntä ja saadaan potilas liikkeelle eteenpäin. Sitten, kun on taas hiukan parempi paikka, niin hoidetaan vähän pidemmälle, miettii, että kannattaako jotain juttua tehdä vai lähetääkö vaan painaan eteenpäin.” (Ensihoitaja)

5.3 TEMS-yhteistoiminnassa työskentelyn vaikutus ammatilliseen osaamiseen

Analyysin perusteella TEMS-yhteistoiminnassa aloittamisen vaikutus TEMS-ensihoitajien sekä VATI-ryhmään kuuluvien poliisien hoidolliseen sekä yhteistoiminnalliseen ammatilliseen osaamiseen oli lisääntynyt huomattavasti. Analyysin perusteella ammatilliseen osaamiseen liittyviä yläluokkia nousi esiin kaksi, ja ne olivat koulutus sekä ammattitaidon kehittyminen.

5.3.1 Koulutus

Haastateltavista poliisit sekä TEMS-ensihoitajat kokivat, että heidän saamansa koulutus yhteistoimintaan sekä tehtävillä vaadittaviin kädentaitoihin oli ollut hyödyllistä. Moni haastateltu nosti esiin esimerkiksi tilanteita oikeilta työtehtäviltä, joissa he tai heidän kollegansa olivat hyödyntäneet koulutuksessa oppimiaan hätäensiaputaitoja sillä seurauksella, että potilaan henki mahdollisesti saatiin pe-

lastettua. Nämä esimerkitapaukset jätetään mainitsematta tässä opinnäytetyössä, sillä näin toimimalla haastateltujen henkilöllisyys pidetään paremmin suojattuna ja salassa pidettävät tiedot poliisi- ja ensihoitotehtävistä eivät päädy julkisesti saatavilla olevaan materiaaliin.

"Koulutus vastaa kyllä hyvin tällä hetkellä työtehtäviä." (Ensihoitaja)

"Kyllä se koulutus tuo runsaasti eväitä siihen toimintaan TEMS-tehtävillä." (Ensihoitaja)

"Koulutus on vastannut tehtävillä eteen tulleita tilanteita ja onhan niitä tilanteita ollut, että laitetaan kiristysiteitä ja... Niitä on osunut yllättävän usein meikäläisen kohdalle." (Poliisi)

Haastateltavat korostivat toisen viranomaisen antaman koulutuksen tärkeyttä etenkin yhteistoiminnan kannalta. Tämän koulutuksen lisäksi luottamus toiseen viranomaiseen sekä sen henkilöstön tunteminen nousi haastateltavien kertomana suureen arvoon. Haastatellut poliisit kokivat TEMS-ensihoitajilta opitut ensiaputoimenpiteet ja tietotaidon tärkeäksi ja haastatellut TEMS-ensihoitajat kokivat vastavasti esimerkiksi poliisilta opitut mentaaliset mallit turvallisuudesta tärkeiksi. TEMS-ensihoitajien haastatteluissa tuotiin esille se, että TEMS-ensihoitajat tuovat ainutlaatuista osaamista myös työyhteisölleen kouluttamalla pelastuslaitoksen henkilöstöä oman erikoisosaamisalueensa asioihin liittyen.

"Se, että me tunnetaan TEMS porukka ja me reenataan niiden kanssa. Ne tuntee meidät ja ne tietää mihin me pystytään. Esimerkkinä edellinen keissi, missä mä pakkasin syvää puukotushaavaa, niin siihen tuli TEMS-yksikkö. Katoin, että huh, noi tuli onneks, mutta, ei ne tullut siihen väliin, vaan ne luotti mun tekemiseen. Ne tietää, että mä osaan, koska ne on kouluttanut mut." (Poliisi)

"Se molemminpuolinen tiedonvaihto on ollut tärkeää, kun se on tiivis ryhmä, joka tekee tiiviisti poliisin kanssa yhteistyötä. Oon saanut heiltä itselle niin paljon kädentaitoja, mitä en ole saanut poliisihallinnosta. TEMS:in kanssa treenatessa ja heidän koulutuksistaan on tullut uskomaton määrä tietotaitoa." (Poliisi)

"Sieltä tulee paljon omaan toimintaan mentaalisia malleja turvallisuudesta, jotka kantaa päivittäistoimintaan TEMS-tehtävien ulkopuolellekin. - - Koen että siltä puolelta on saanut omaan toimintaan sellaista, mitä voi jakaa täällä omassa työyhteisössä." (Ensihoitaja)

”Aika paljon meitä pyydetään, jos on esim. opiskelijoita, että vedättekö jonkun haavan pakkaamisreenin ynnä muun, kun harjotellaan niitä TECC-asioita normaalia ensihoitajaa enemmän. Ja välillä käydään noita muitakin asemia kouluttamassa.” (Ensihoitaja)

Lähes kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että yhteiskoulutusmäärissä olisi parantamisen varaa etenkin nyt vaikeimman korona-ajan väistyttyä. Sekä poliisit, että TEMS-ensihoitajat kertoivat, että korona-aikana yhteiskoulutuksista karsittiin todella paljon. Samaiset haastateltavat olivat sitä mieltä, että koulutusmäärät eivät täysin ole palanneet korona-aikaa edeltävään aikaan ja, että koulutusmääriä tulisi lisätä nykyisestä.

”Koronan aikana toi yhteistoimintaharjoittelu jäi tosi huonolle ja nyt se, että saadaan uudestaan käynnistettyä se homma sille tasolle, mitä se oli ennen koronaa, on vielä vaiheessa. Siinä pystyttäis parantamaan.” (Ensihoitaja)

”Se koulutuksen pitäis olla koko ajan säännöllistä, ei se, että meille on opetettu haavan pakkaaminen viimevuonna, niin se ei pelasta potilasta tänä vuonna.” (Poliisi)

5.3.2 Ammattitaidon kehittyminen

Sekä poliisit että TEMS-ensihoitajat kokivat, että TEMS-yhteistoiminnassa työskentelyllä sekä harjoittelulla on ollut merkittäviä vaikutuksia heidän ammatilliseen osaamiseensa. Useassa ensihoitajan haastattelussa korostettiin yhteistoiminnassa opitun vaikutuksia ensihoidon päivittäistoimintaan. Haastatteluiden perusteella TEMS-ensihoitajat kokivat TEMS-toiminnassa aloittamisen vaikutuksista merkittävimpinä vaikutukset omaan päätöksentekoprosessiin sekä tietyt mentaaliset toimintamallit, jotka ovat kehittyneet osaksi toimintaa TEMS-yksikössä työskentelyn aloittamisen jälkeen.

”Vaikuttaa päätöksentekoprosessiin ja myös itsenäiseen päätöksentekoon, se vaikuttaa väistämättä myös siihen päivittäistoimintaan. Tietynlainen itsevarmuus varmasti kehittyy siihen perustyöhönkin.” (Ensihoitaja)

”Yksi vahva ja näkyvä osa on TECC-toiminta ja sen soveltaminen päivittäistoimintaan. Ja myös semmoset mentaaliset toimintamallit, eli kun tilanne vaatii, niin pystyy toimimaan suoraviivaisemmin ja tehokkaammin ja keskittymään niihin oikeisiin asioihin.” (Ensihoitaja).

5.4 Tärkeimmiksi koetut seikat

Haastatteluiden lopuksi kysyimme haastatelluilta mitä he haluaisivat kertoa välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikköä ja/tai sen tarvetta pohtiville poliisilaitoksille sekä hyvinvointialueille. Useaan tähän kysymykseen saamaamme vastaukseen tiivistyi haastatteluissa esiin nousseista asioista haastatteluiden tärkeimmäksi kokemat seikat, joita olivat tarkoituksenmukainen ja tehokas TEMS-toiminta, joka vastaa TEMS-toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin. Näissä kommentteissa korostettiin myös välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön merkitystä turvallisuustekijänä niin poliisin, kuin myös kohde- ja sivulisten henkilöiden näkökulmasta. Tämän kysymyksen vastauksissa nostettiin esiin myös TEMS-toiminnan kehittämistä ja/tai yhtenäistämistä syntyvät hyödyt. Toiminnan yhtenäistämisen hyödyksi mainittiin toiminnan yhteinen kansallinen kehittäminen sekä välittömän lähtövalmiuden yksiköillä katettu laaja alue.

”TEMS-toiminta on sieltä 90-luvun lopulta lähtenyt käyntiin. Sen jälkeen on muuttunut myös poliisin taktinen toiminta. On tullut toimintapakkoasiat kirjattuna, joissa poliisi joutuu välittömästi reagoimaan. Siihen voidaan vastata vaan kehittämällä muun toiminnan reagointimahdollisuutta. Se oli aikansa tuote se kotoa hälyttäminen, mutta sillä ei pystytä vastaamaan niihin uhkiin mitä tällä hetkellä konkreettisesti tapahtuu. Sillä pystytään vastaamaan suunniteltuihin operaatioihin tai pitkäkestoiisiin tehtäviin, jotka syntyvät hitaasti. - - Ne suunnittelemattomat tehtävät ovat kuitenkin ne, joissa on suurimmat riskit. Ei siellä ole myöskään poliisin puolelta välttämättä se kaikista toiminnallisista ja reena-tuista porukka suorittamassa, jolloin se TEMS tuottaa kaikista tehokkaimmin sen miksi se on olemassa se järjestelmä. - - Vaaran paikat ja oikeat potilaat tulevat lähtökohtaisesti suurimmaksi osaksi näillä nopeilla tehtävillä, jotka arkipäivässä nopeasti kehittyvät.”
(Ensihoitaja)

”En oikein näe, että muulla tavalla TEMS itsessään saavuttaa oikein minkään näköistä arvoa. Jos on semmoinen malli, että se TEMS on kasattu erikseen jollekin suunnitellulle tehtävälle niin siinä TEMS-yksikkö ja poliisi ei ehdi nivoutua millään tavalla yhteen, että se toiminta oikein edes pystyisi olemaan laadukasta. Se käyttöarvo on niin vähäinen, että mä en oikein siinä näe hirveesti arvoa ylipäättäen. Tämä välittömän valmiuden yksikkö on ainoa, mikä mahdollistaa esimerkiksi vakavassa tilanteessa ensihoidon yksikön tuomisen samaan rappukäytävään, kun taas normaali yksikkö täytyy jättää selkeästi kauemmas. Se lyhentää viivettä ihan älyttömästi ja se parantaa poliisin työturvallisuutta ja se parantaa asiakkaan turvallisuutta. Tää on ehdottoman hyvä asia ja toivottavasti tää ei missään vaiheessa mene alas.” (Poliisi)

"Nyt me päästään tehtäviin mukaan, kun ne tehtävät syntyy. Tehtävät, mihin on viikkoja aikaa valmistautua, niihin saadaan porukka kasaan missä päin Suomea tahansa, mutta näihin nopeisiin tilanteisiin ei ole mitään muuta järkevää vaihtoehtoa vastata niihin, kun tällöinen yksikkö, missä on se valmius jokaisena vuoden päivänä kaikkina kellon-aikoina. Jos poliisi tietää, että sitä realistista valmiutta TEMS:illä siihen tehtävään lähtöön ei ole tai se viive on kolmesta vartista tunti kahteen tuntiin, niin hälyttääkö ne sitä?"
(Ensihoitaja)

"Meillähän oli alkuun sama tilanne, kun kaikkialla muuallakin Suomessa, ei oltu pystytty vastaamaan siihen realistiseen tarpeeseen, mikä poliisilla on. - - Nyt toiminta on tavallaan yhteistoimintaa, mikä ei sinänsä tuo kustannuksia poliisille. Elikkä nyt me päästään vastaamaan heti siihen tilanteeseen ja kohtuullisen isolla sektorilla pystytään toimiin. Se, että jokaisessa yliopistosairaala-kaupungissa olis vastaava toimintakyky, niin sillä katettais iso osa Suomea. Pystyttäis yhdessä kehittää toimintamalleja ja ratkasuita ongelmiin, koska ne ongelmat on kuitenkin kaikilla samankaltasia. Tällöin toiminta pääsis aika isoja harppauksia eteenpäin, eikä kaikkien tavallaan tarvi keksiä sitä hommaa alusta lähtien itse." (Ensihoitaja)

"Se, mikä on jo moneen kertaan sanottu, että tämä toimii ja hyvin. Tätä pitäis laajentaa... Onhan tää tulevaisuutta koko Suomessa, koska toi on systeeminä niin hyvä ja toimiva. Se on vaan ajan kysymys, kun se on joka paikassa." (Poliisi)

6 POHDINTA

Tässä osuudessa tiivistämme työn keskeisimmät tulokset sekä arvioimme tehtyä opinnäytetyötä kokonaisuutena toteutuneiden käytännön ratkaisujen, eettisyyden sekä luotettavuuden näkökulmista. Työn tuloksiin perustaen annamme mahdollisia kehitysehdotuksia sekä jatkotutkimusideoita.

6.1 Tulosten tarkastelu sekä johtopäätökset

Tutkimuksen tarkoituksena oli poliisien sekä TEMS-ensihoitajien haastattelun perusteella selvittää kokemuksia ja näkemyksiä Pirkanmaalla käytössä olevasta välittömän lähtövalmiuden TEMS-toimintamallista. Haastatelluilla oli runsaasti mielipiteitä sekä kokemuksia välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnan kokonaisuudesta ja lähes poikkeuksetta nämä mielipiteet sekä kokemukset olivat positiivisia.

Tuloksista voidaan tehdä johtopäätös, että haastatellut poliisit sekä TEMS-ensihoitajat olivat tyytyväisiä Pirkanmaalla käytössä olevaan välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikköön sekä sen toimintaan. TEMS-yksikkö nähtiin sekä poliisin, että TEMS-ensihoitajien kokemusten mukaan merkittävänä resurssina, jonka hyödyt eivät rajoitu ainoastaan poliisin- tai ensihoidon organisaatiolle. TEMS-toiminta koettiin useasta näkökulmasta tarkoituksenmukaisena sekä tarpeellisena toimintana, millä on vaikutusta poliisin sekä poliisin toiminnan kohdehenkilön, että myös sivullisten turvallisuuteen. Haastateltavista ne kenellä oli kokemuksia välittömän lähtövalmiutta edeltävästä TEMS-toimintamallista, kokivat, että nykyinen toimintamalli on ainoa oikea tapa, jolla TEMS-toimintaa tulisi tuottaa. Perusteluina tälle mielipiteelle annettiin esimerkiksi välittömän lähtövalmiuden nopeampi reagointikyky verrattuna edeltävään TEMS-toimintamalliin sekä tämän reagointikyvyn vaikutus turvallisuudelle kohteessa. Haastateltavien kokemukset välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnan hyödyistä ovatkin yksikön nopean reagointikyvyn osalta yhteneväisiä Kämäräisen ym. (2021, 90) tutkimukseen, missä todettiin vastaajan TEMS-yksikön saapumiselle olevan merkittävästi pienempi, kuin välittömän lähtövalmiutta edeltäneessä TEMS-toimintamallissa, missä keskimääräinen vasteaika oli 54 minuuttia tämän ollessa välittömän lähtövalmiuden TEMS-toimintamallissa 17 minuuttia.

Haastatteluiden tuloksien perusteella välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnan hyödyistä myös hoitotason ensihoidon mahdollisimman nopea alkaminen koettiin merkittävänä turvallisuustekijänä sekä konkreettisena hyötynä. Tämä tulos on suoraan verrattavissa Uotilan (2021, 9–11) tekemässä YAMK-opinnäytetyössä kuvailemaan TECC-toimintamallin sekä sen hyötyihin. Työssään Uotila kuvaillee TEMS-yksikön sekä TECC-toimintamallin hyötyä esimerkiksi vakavasti loukkaantuneiden potilaiden hoidon aloitusviiveen vähentämiseen vaikuttavana tekijänä. Samaisessa työssä Uotila kertoo välittömän lähtövalmiuden TEMS-toimintamallin keskeisimpiä vaikutuksia ensihoitopalvelun toimintaan

olevan parantunut tilannetietoisuus sekä työturvallisuus. Opinnäytetyössämme saatujen tulosten perusteella TEMS-toiminnan vaikutus esimerkiksi poliisin työturvallisuuteen on merkittävä. Poliisin työturvallisuuden lisäksi TEMS-toiminnalla koettiin olevan merkittävä vaikutus kohdehenkilön sekä sivullisten turvallisuuteen. Saatujen tulosten perusteella myös tilannetietoisuuden saaminen TEMS-ensihoitajien tietoisuuteen ja tätä kautta ensihoidon kenttäjohtajalle palvelee ensihoidon organisaatiota. Opinnäytetyömme tulokset vahvistavat edellä mainituilta osin Uotilan aiemmin aiheesta tekemää tutkimusta.

Yhdeksi kehityskohteeksi nykyisenkaltaiselle TEMS-toiminnalle Pirkanmaalla haastatteluiden tulosten perusteella nimettiin poliisin Virve-päätelaitteiden toimintaan liittyvä poliisin puheryhmien saaminen pysyvään käyttöön, jolloin puheryhmiä ei tarvitsisi tilata akuutissa tilanteessa Virve-palvelusta. Tämä koettiin ongelmalliseksi, sillä haastateltavien mukaan puheryhmien käyttöön saaminen saattaa kestää ajoittain melko kauan. Osa haastateltavista poliiseista esitti myös huolensa TEMS-ensihoitajien turvallisuudesta poliisijohtoisilla tehtävillä tilanteissa, joissa TEMS-ensihoitajat saattavat ajautua liian lähelle vaara-aluetta.

Haastatteluiden tulosten perusteella TEMS-toiminnan kehittämisen suhteen Pirkanmaalla mainittiin myös poliisin valvonta- ja hälytyspartioiden yleinen tietämys TEMS-yksiköstä sekä sen toiminnasta. Tulosten perusteella TEMS-ensihoitajat kokivat, että suurimmat hyödyt TEMS-toiminnalle saataisiin silloin, kun poliisissa hyödynnettäisiin TEMS-yksikköä myös VATI-partion ulkopuolisten yksiköiden toimesta. Poliisin osalta yksittäisessä haastattelussa nousi esiin TEMS-yksikön mahdollinen hyödynnettävyys myös esimerkiksi rikospoliisin suorittamille kiinniottotehtäville. Toisaalta niin poliisin kuin ensihoidon puolelta tietämys TEMS-yksikön toiminta- ja hälytysmahdollisuuksista VATI-toimintojen ulkopuolelle koettiin haastatteluissa vähäiseksi.

Nykyisenkaltaisen TEMS-toiminnan sekä siihen liittyvän koulutuksen ja etenkin poliisin sekä TEMS-ensihoitajien yhteiskoulutuksen koettiin olevan todella tärkeä osa toimintakokonaisuutta. Yhteiskoulutuksen koettiin tarjoavan sekä poliisin, että TEMS-ensihoidon toiminnalle konkreettisia hyötyjä, joista tärkeimmiksi koettiin kädentaidot, tietyt ajattelumallit sekä koulutuksen kautta syntynyt henkilötuntemus toisen viranomaisen henkilöstöstä. Koulutuksen näkökulmasta kehityskohteeksi nimettiin poliisin ja TEMS-ensihoitajien yhteiskoulutusten määrään lisääminen nykyisestä.

Keskeisimmät tulokset voidaan tiivistää siihen, että haastateltujen mukaan välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminta on tarkoituksenmukainen ja tehokas tapa tuottaa TEMS-toiminta. Nykyinen Pirkanmaalla käytössä oleva välittömän lähtövalmiuden malli vastaa tulosten perusteella paremmin TEMS-toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin, kuin tätä mallia edeltänyt toimintamalli, joka on laajasti käytössä muualla Suomessa. Tulosten mukaan myös välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön merkitys tur-

vallisuustekijänä niin poliisin, kuin myös kohde- ja sivullisten henkilöiden osalta on merkittävä. Haastatteluissa esiin nousseiden, haastateltavien tärkeäksi kokemien seikkojen perusteella TEMS-toiminnan kehittämistä ja/tai yhtenäistämistä syntyvien hyötyjen merkitystä kansallisella tasolla ei voida myöskään jättää huomiotta.

6.2 Eettisyys

Tutkimuseettinen neuvottelukunta on laatinut yhdessä suomalaisen tiedeyhteisön kanssa hyvää tieteellisestä käytännöstä tutkimuseettisen ohjeen. Tätä ohjetta noudattamalla tutkimuksessa noudatetaan tiedeyhteisön tunnustamia keskeisiä arvoja sisältäviä toimintatapoja, joita ovat rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten sekä niiden tulosten arvioinnissa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2021.) Opinnäytetyötä tehdessämme pyrimme aina noudattamaan näitä Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimia hyviä tieteellisiä käytänteitä. Pyrimme tähän opinnäytetyön edetessä suorittamalla jatkuvaa itsearviointia ja itsereflektointia sekä asettamalla tuotoksemme hyvän tieteellisen tutkimuksen ohjeen viitekehykseen useasti tutkimuksen etenemisen aikana. Hyvä tieteellinen käytäntö pitää sisällään myös sen, että muiden tutkijoiden saavutukset otetaan omaa tutkimusta tehdessä huomioon ja näitä kunnioitetaan huolehtimalla tarpeellisista ja tarkoituksenmukaisista viittauksista. Myös tutkimuslupien hankkiminen sekä sidonnaisuuksien maininta on osa hyvää tieteellistä käytäntöä.

Opinnäytetyötä tehdessämme pyrimme huolellisuuteen esimerkiksi varaamalla runsaasti aikaa aineiston teoriapohjaan tutustumiseen sekä aineiston analysointiin sekä johtopäätösten kirjoittamiseen. Taivoittelimme myös työn läpinäkyvyyttä, rehellisyyttä sekä todenmukaisuutta kirjoittaessamme opinnäytetyömme tuloksia. Kirjoitimme opinnäytetyöhömmä asianmukaiset viitteet. Haimme opinnäytetyöllemme tarvittavat tutkimusluvut Sisä-Suomen poliisilaitokselta sekä Pirkanmaan hyvinvointialueelta molempien tahojen käytänteiden mukaisesti. Opinnäytetyön tekeminen oli täysin omakustanteista ja opinnäytetyön tekemiseen vaikuttavia sidonnaisuuksia ei työelämän yhteistyötahojen lisäksi ollut.

Tutkimuksessa haastateltaville on selvitettävä, miten heidän suostumuksensa tutkimukseen hankitaan ja minkälaisia riskejä heidän osallistumiseensa mahdollisesti liittyy sekä mitä tietoa heille annetaan tutkimukseen liittyen (Hirsjärvi ym. 2009, 25). Opinnäytetyön kohdalla toimittiin näin. Tutkimukseen osallistuvat ensihoitajat valittiin yhdessä työelämän yhteyshenkilön, ensihoidon kenttäjohtajan, Uotila Tapion kanssa ja tutkimukseen osallistuvat poliisit valittiin halukkuuden perusteella opinnäytetyön tekijöiden valitsemana. Tutkimukseen osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja jokaisella haastateltavalla oli mahdollisuus kieltäytyä haastattelusta.

Opinnäytetyön tarkoituksen ollessa laadullisen tiedon tuottaminen TEMS-toiminnassa mukana olevien ammattilaisten kokemuksista välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksiköstä, piti meidän hankkia

tietoinen suostumus haastatteluihin osallistuvilta henkilöiltä. Jokaiselta haastateltavalta pyydettiin kirjallisesti suostumus opinnäytetyöhön osallistumisesta, haastatteluiden tallentamisesta sekä haastateluaineiston rajatusta käytöstä opinnäytetyössämme (liite 2). Haastateltaville annettiin mahdollisuus peruuttaa tämä suostumus koska tahansa opinnäytetyön tekemisen aikana. Haastateltavien yksityisyys suojattiin siten, että heidän nimiänsä, ikää, työkokemusvuosia tai muutakaan yksilöivää tietoa ei julkaistu opinnäytetyössä. Haastateltaville kerrottiin ennen haastattelutilannetta opinnäytetyön tavoitteet, tarkoitus sekä haastateluaineiston käsittelyyn liittyvät seikat. Kyseiset asiat käytiin ennen haastattelujen suorittamista läpi haastateltavien kanssa kirjallisesti (liite 1) sekä suullisesti.

6.3 Luotettavuus

Tieteellisellä tutkimuksella on tarkoitus tuottaa tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman luotettavaa tietoa. Tästä syystä luotettavuuden arviointi on tärkeä osa tutkimuksen tekemistä sekä tieteellisen tiedon, että tämän tiedon hyödyntämisen näkökulmasta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi voidaan toteuttaa uskottavuuden, vahvistettavuuden, siirrettävyyden ja refleksiivisyyden kriteerien avulla. Uskottavuuden kriteerillä tarkoitetaan tutkimuksen sekä tutkimuksen tulosten uskottavuutta ja tämän uskottavuuden osoittamista tutkimuksessa. Jotta tämä toteutuu, tutkijan tulee varmistua siitä, että tutkimuksen tulokset todella vastaavat tutkittavien henkilöiden käsityksiä tutkittavasta asiasta. Tutkimuksen uskottavuutta voidaan vahvistaa esimerkiksi siten, että tutkija viettää riittävästi aikaa tutkittavan ilmiön parissa, sillä tutkittavien näkökulman ymmärtäminen vaatii aikaa. (Kylmä & Juvakka 2007, 127–128.)

Sekä haasteena että helpotuksena teoreettisen kokonaiskuvan muodostamisen oli aiheesta löytyvän tutkimustiedon vähyyks. Tiedonhaku tehtiin kansainvälisistä ja kotimaisista tietokannoista ja työssä hyödynnettiin lähteitä, joissa käsiteltiin poliisin ja ensihoidon välistä yhteistyötä sekä TECC-toimintamallia yleisellä tasolla. Suurin yhtymäpinta teoriapohjassa oli Tapio Uotilan Pirkanmaan välittömän lähtövalmiuden TEMS-toimintaa tutkiva YAMK-opinnäytetyö vuodelta 2021. Kokemustietoon perustuvan tutkimuksen aineistosta valtaosa hankittiin asiantuntijahaastatteluin.

Opinnäytetyöllä saadun tietoarvon perustuessa poliisien ja ensihoitajien kokemuksiin välittömän lähtövalmiuden taktisesta ensihoitoyksiköstä ja analyysimenetelmän ollessa aineistolähtöinen sisälönanalyysi, koimme että luotettavan tutkimustiedon vähyyks ei ollut este luotettavan tutkimuksen aikaansaamiseksi. Tutkimuksen tarpeellisuus myös korostuu aikaisemman tutkimustyön vähyyden takia. Opinnäytetyön menetelmän sekä analyysin kirjoittamiseen hyödynnettiin useita metodioppaita, jotta kuva käytetystä tutkimus- ja analyysimenetelmästä selkiytyisi. Yhtenäisen kokonaisuuden varmistamiseksi analyysi toteutettiin yksittäisen menetelmäoppaan mukaisesti. Haastattelukysymykset pyrittiin muodostamaan laajoiksi kokonaisuuksiksi taktisen ensihoidon ympärille, jotta haastateltavilla oli vapaus vastata mahdollisimman avoimesti esitettyihin kysymyksiin. Tämä mahdollisti myös sen,

että haastateltavat pystyivät nostamaan esiin aiheeseen liittyviä asioita, joita haastattelijat eivät välttämättä osanneet kysyä. Työn luotettavuutta pyrittiin parantamaan toteuttamalla haastattelut kasvotusten, jolloin tekijöillä oli haastattelijan roolissa mahdollisuus pyytää haastateltavien vastauksiin tarkennusta sekä täsmentää tarvittaessa kysymyksiä. Haastatteluissa pyrittiin siihen, että haastateltaville ei esitetty liikaa tarkentavia kysymyksiä, jotka saattaisivat ohjata haastateltavan antamaa vastausta tiettyyn suuntaan ja siten vääristää tutkimuksella saatuja vastauksia.

Työssä kerättiin kohdennetusti tietoa Pirkanmaan alueella toimivan välittömän lähtövalmiuden taktisen ensihoitoyksikön parissa yhteistyötä tekevilta toimijoilta (poliisi ja ensihoito). Näkökulman laajentamiseksi haastateltiin myös yksittäinen poliisi VATI-ryhmän ulkopuolelta, koska haastatteluissa nousi esiin sekä painotus TEMS-yksikön käyttötarkoituksesta laajasti koko Pirkanmaan poliisiorganisaatiolle, että käytännön kokemukset yhteistyöstä ja harjoittelusta lähinnä VATI-ryhmän kanssa. Kaikki haastateltavat olivat motivoituneita haastatteluihin. Tämän perusteella koemme onnistuneemme haastateltavien valinnassa hyvin. Haastateltavien huolellinen valinta lisää työn luotettavuutta.

Tutkimuksen vahvistettavuus voidaan huomioida esimerkiksi tutkimuksen aineiston hyödyntämisen kuvaamisella siten, että prosessi, jonka takia tutkija on päätenyt kyseisiin tuloksiin sekä johtopäätöksiin on selkeästi nähtävillä. Vahvistettavuuden kriteeri on tietyiltä osin ongelmallinen, sillä todellisuuksia on useita ja laadullista tutkimusta tehdessään tutkijat voivat päätyä saman aineiston perusteella erilaiseen tulkintaan aiheesta. Todellisuuksien moninaisuus tulee hyväksyä laadullista tutkimusta tehdessä. (Kylmä & Juvakka 2007, 129.) Aineiston keruun prosessi sekä haastattelutilanteet kuvattiin opinnäytetyössä mahdollisimman tarkasti, jotta haastattelutilanteiden jälkikäteinen arvioiminen olisi mahdollista. Myös analyysin eteneminen on näkyvillä opinnäytetyössä. Esimerkkitaulukkoissa on kuvattuna alkuperäiset ilmaukset pelkistykseen ja pelkistykset jaoteltuna alaluokkiin. Jaottelu alaluokista yläluokkiin on kuvattu kokonaisuudessaan.

Siirrettävyydellä tarkoitetaan tutkimuksen ulkoista validiteettia eli sitä, millä laajuudella tutkimuksen tulokset pätevät tutkimusasetelman ulkopuolella ja mitkä ovat tätä rajoittavat tekijät. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, jota on mahdollista jakaa ja hyödyntää myös kyseisen tutkimusasetelman ulkopuolella. Tutkimuksessa tulisi osoittaa pohdintaa siitä, millä laajuudella tutkimuksen siirrettävyys on tutkimuksen ulkopuolelle. Tutkimuksessa tulee esitellä se, miten tutkimuksen otanta valittiin. (Maltterud 2001, 484–485.)

Haastateltavia valittaessa pyrittiin mahdollisimman asiantuntevaan otoksen valintaan kohdentamalla haastattelut poliisiin osalta pääosin VATI-ryhmässä toimiviin poliisimiehiin, eli poliisiorganisaatiosta eniten taktisen ensihoidon kanssa yhteistyötä tekeviin toimijoihin. Poliisista yksittäinen haastateltava valittiin VATI-ryhmän ulkopuolelta näkemyksen laajentamiseksi, koska TEMS-yksikön toiminta on tar-

koitettu koko poliisille, ei pelkästään VATI-ryhmälle. Kaikki haastatellut ensihoitajat työskentelivät välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikössä. Haastatteluilla saadut tulokset perustuvat vahvasti haastateltujen subjektiivisiin kokemuksiin sekä henkilökohtaisiin asenteisiin, joka osaltaan heikentää tutkimuksen luotettavuutta. Toisaalta haastatteluissa ilmi tulleet kokemukset olivat valtaosin yhdenmukaisia ammattiryhmittäin, ja monilta osin myös ammattiryhmien välillä. Vertailtavuus edeltävään tutkimustietoon – josta Uotila (2021) mainittava merkittävimpänä - näyttää myös vertailtavilta osiltaan yhdenmukaiselta. Uotilakin havaitsi työssään yhteistoiminnan poliisin ja ensihoidon välillä tiivistyneen ja kehittyneen, sekä ensihoidon puolelta työntekijöiden motivoitumisen ja sitoutumisen harjoitteluun ja toimintaan. Organisatorisesta näkökulmasta Uotila niin ikään huomioi kasvavan tilannetiedon vaikutuksen ensihoitopalvelun toiminnan suunnitteluun.

Refleksiivisyyden kriteerillä tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen tekijän tulee olla itse tietoinen tutkijana olemisen lähtökohdistaan, eli arvioida sitä, kuinka itse tutkijana vaikuttaa tutkimusprosessiinsa sekä aineistoonsa ja tutkimusraportissa tutkijan on ilmoitettava omat lähtökohdansa sekä arvionsa (Kylmä ym. 2003, 613). Tämän opinnäytetyön tekijöistä molemmat olivat aiemmin tehneet yksittäiset opinnäytetyöt ensihoitajaopiskelijoina. Vähäinen kokemus huomioitiin kertaamalla laadullisen tutkimuksen toteuttamisen teoriaa koko opinnäytetyöprosessin ajan. Aikaisemman tutkimustiedon vähäisyys aiheesta vaikeutti saatujen tulosten ja johtopäätösten arviointia, sillä tuloksien vertailtavuus jäi melko vähäiseksi. Toisaalta aikaisemman tutkimustiedon vähyyden vuoksi meille ei muodostunut tarkkoja ennakkokäsityksiä tutkittavasta aiheesta, joka mahdollisti aiheen verrattain neutraalin tarkastelun. Molempien opinnäytetyön tekijöiden työkokemukset ensihoitajina helpottivat asiaan perehtymistä ja pohjalla oleva tietämättömyys TEMS-toiminnan todellisesta luonteesta helpotti neutraalin lähestymistavan ottamista, omien mielipiteiden tutkittavana olevasta aiheesta ollessa vähäisiä.

Haasteen asiaan loi kaksi tutkijaa. Kommunikaatioon panostamalla pyrittiin ylläpitämään yhteistä tilannekuvaa työn etenemisestä. Toisaalta myös vastuualueita jakamalla tehtävät ja työstäminen pysyi hallinnassa. Analyysivaiheessa luokista palattiin aina alkuperäiseen, litteroituun aineistoon saakka, minkä tarkoituksena oli vähentää virhetulkintoja, eli lisätä työn luotettavuutta. Jokaisen haastattelun myötä myös tietopohja aiheesta kasvoi ja tapahtui kehittymistä haastattelijana olemisesta, mikä on osaltaan voinut vaikuttaa haastatteluista saadun tiedon laatuun. Toisaalta haastateltavien antaessa melko yhdenmukaisia vastauksia myös omat mielikuvat tutkittavasta aiheesta ajautuivat yhden muotin mukaisiksi. Tässä tosin VATI-ryhmän ulkopuolelta haastateltu poliisi auttoi laajentamaan myös tutkijoiden näkökulmaa.

Haasteita opinnäytetyössämme saattaa aiheuttaa pieni otanta, sillä haastateltavat muodostavat vain pienen osan henkilöistä, jotka työskentelevät TEMS-toiminnan parissa Pirkanmaalla. Ymmärrämme, että tämä on haaste, mikä liittyy laadulliseen tutkimukseen ja pyrimmekin vähentämään pienestä

otannasta aiheutuvia haasteita esimerkiksi muodostamalla mahdollisimman laajan teoriatiedon pohjalta haastattelukysymyksiä, joissa ei olisi haastateltavan näkökulmasta varaa virhetulkinnoille. Haasteita aiheuttaa myös se, että aikaisempaa tutkimustietoa poliisin sekä ensihoitajien kokemuksista välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminnasta oli erittäin rajallisesti, sillä laadullista haastattelututkimusta aiheesta ei ole aiemmin tehty täysin tätä työtä vastaavasta näkökulmasta. Koemme kuitenkin, että tämä osoittaa opinnäytetyöllämme aiheesta saatavan tutkimustiedon tärkeyden esimerkiksi aiheen jatkotutkimuksen tarpeen arvioinnin näkökulmasta.

6.4 Kehittäminen ja jatkotutkimus

Täysin vastaavaa tutkimustietoa poliisien sekä ensihoitajien kokemuksista TEMS-toiminnasta ei ole löydettävissä tiedonhakumme perusteella ennen tätä opinnäytetyötä. Koemme, että opinnäytetyöllä saamamme vastaukset antavat hyvää, vaikkakin määrällisesti melko niukkaa, tutkimustietoa arvioitaessa Pirkanmaalla olevan TEMS-toimintamallin soveltamista myös muiden hyvinvointialueiden sekä poliisilaitosten alueelle. Tämän tiedon tueksi olisi hyvä saada myös muiden hyvinvointialueiden ensihoitajien sekä näillä samaisilla alueilla toimivien poliisiyksiköiden valvonta- ja hälytyssektorin poliisien näkemyksiä heidän alueensa TEMS-toiminnasta, sen toimivuudesta sekä mahdollisista kehityskohdista. Jos Pirkanmaan alueen TEMS-toiminnasta haluttaisiin saada vieläkin laajempaa kokemusperäistä tietoa, niin voitaisiin asiaa tutkia myös laajemmalla laadullisella haastattelututkimuksella tai esimerkiksi kaikille TEMS-toiminnassa mukana oleville työntekijöille jaettavalla kyselylomaketutkimuksella.

Haastatteluilla kerättiin välittömän lähtövalmiuden TEMS-yksikön kanssa toimivien poliisien ja ensihoitajien kokemuksia yleisesti yhteistyöstä, kommunikoinnista ja tilannekuvasta, koulutuksesta ja ammatillisesta kehittämisestä. Mahdollisia jatkotutkimusaiheita voidaan rajata tältä pohjalta sekä organisaatio- että henkilökohtaiselle tasolle. Poliisin näkökulmasta voitaisiin selvittää TEMS-yksikön hyödynnettävyyttä laajemmin VATI-toiminnan ulkopuolelle, esimerkiksi TEMS-yksikön hyödynnettävyyttä tutkinnan partioiden suorittamilla tehtävillä. Ensihoidon puolelta merkittävimmät jatkotutkimusajatukset heräsivät yksilötasolla. Haastatteluissa korostui työn mielekkyys ja positiivinen vaikutus ammattitaitoon, mutta kysymysmerkiksi ilmaan jäi esimerkiksi kokemukset työn kuormittavuudesta ja työssä jaksamisesta. Millä tavalla työvuoro TEMS-yksikössä eroaa päivittäisyksiköstä ja minkälainen vaikutus poliisijohtoisella, hengen tai terveyden uhkan sisältävällä työtehtävällä saattaa olla pitkällä aikavälillä?

LÄHTEET

Aro, A. 2020: Kenttäjohtoalueiden yhdistämisen perusteet ja sillä saavutettu hyöty. Poliisiammattikorkeakoulu. YAMK Opinnäytetyö.

Asetus 585/2017: Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta. Helsinki: Oikeusministeriö.

Asikainen N. & Isopahkala S. & Vainikainen H. 2018: Keikalla poliisin kanssa. Ensihoidon ja poliisin välinen viranomaisyhteistyö potilas- ja työturvallisuuden näkökulmista. Oulun ammattikorkeakoulu. AMK Opinnäytetyö.

Eskola, J. 2007: Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) 2007. Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 2, Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 2. Painos. Jyväskylä, PS-Kustannus, 159–183.

Harkkila, O. & Hirvonen S. 2022: Poliisin kohtaama väkivalta ja purkukeskustelut sen käsittelyssä. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK opinnäytetyö.

Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2009: Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki, Tammi.

Hyvärinen, M. & Nikander, P. & Ruusuvoori, J. (toim.) 2017: Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere, Vastapaino.

Jama, T. 2019: Tactical Emergency Casualty Care (TECC) – mitä anestesiologin tulee tietää? Finnanest vuosikerta 2019 404–408. Luettavissa: http://www.finnanest.fi/files/jama_tactical_emergency.pdf. Luettu 24.1.2023.

Jönkkäri, J. 2022: TEMS-ryhmän käyttäminen poliisitehtävällä. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK Opinnäytetyö.

Kämäräinen, A. & Virtanen, J. & Lintunen, J. & Kolkkinen, J. & Nykopp, I. & Isotalo, M. & Välimaa, J. & Uotila, T. 2021: Immediate Paramedic Tactical Response Unit in a Civilian Emergency Medical Service: The First Year Experience. J Spec Oper Med. 2021 Spring;21(1):90–93. doi: 10.55460/N8EW-ME22. PMID: 33721313.

Koistinen, O. & Sutinen, J. 2018: Poliisin ja ensihoidon yhteistoiminta väkivaltatehtävällä. Poliisiammattikorkeakoulu ja Tampereen Ammattikorkeakoulu. AMK Opinnäytetyö.

Korhonen, T. 2019: Viestinnän johtaminen poliisin tilanneorganisaatiossa. Tampereen yliopisto. Luettavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/116012/KorhonenTuomo.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. Luettu 8.4.2023.

Koskinen, A. 2021: Kolme tapausta kuukaudessa, kaikissa paikkana koti: Poliisiin kohdistuva väkivalta on lisääntynyt Suomessa – tutkija kertoo, mitä siitä tiedetään. Uutinen. Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-12116949>. Luettu 18.4.2023.

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007: Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita.

Malterud, K. 2001: Qualitative research: Standards, challenges, and guidelines. The Lancet 358(9280), 483–488.

Markku K. & Peter H. & Jouni N. & Kari P. & Tuukka P. 2021: Ensihoito, Kustannus, Sanoma Pro Oy.

Pirkanmaan hyvinvointialue 19.4.2023. Hyvinvointialueen ensihoitopalvelun palvelutasoehdotus aluehallituksen käsiteltäväksi. Luettavissa: <https://www.pirha.fi/w/hyvinvointialueen-ensihoitopalvelun-palvelutasoehdotus-aluehallituksen-kasiteltavaksi>. Luettu 3.5.2023.

Pirkanmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin 26.11.2021, dnro 7039/2021. § 89 Ensihoidon järjestelyt Pirkanmaan hyvinvointialueella. Luettavissa: [https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Hallinto_ ja_paatoksenteko/Esityslistat_ ja_poytakirjat/Pirkanmaan_hyvinvointialueen_vaumlliaikainen_valmistelutoimielin_Vate/Kokous_26112021/Ensihoidon_jarjestelyt_Pirkanmaan_hyvinv\(141366\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Hallinto_ ja_paatoksenteko/Esityslistat_ ja_poytakirjat/Pirkanmaan_hyvinvointialueen_vaumlliaikainen_valmistelutoimielin_Vate/Kokous_26112021/Ensihoidon_jarjestelyt_Pirkanmaan_hyvinv(141366)). Luettu 24.1.2023.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 25.5.2020, dnro 868/2020. Ensihoidon palvelutasopäätös vuodelle 2021. Luettavissa liitteenä: [https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Hallinto_ ja_paatoksenteko/Esityslistat_ ja_poytakirjat/Valtuusto/Kokous_2552020/Ensihoidon_palvelutasopaatos_vuodelle_20\(107937\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Hallinto_ ja_paatoksenteko/Esityslistat_ ja_poytakirjat/Valtuusto/Kokous_2552020/Ensihoidon_palvelutasopaatos_vuodelle_20(107937)). Luettu 24.1.2023.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 29.11.2021, dnro 7144/2021. Ensihoidon palvelutasopäätös vuodelle 2022. Luettavissa liitteenä: [https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Hallinto_ ja_paatoksenteko/Esityslistat_ ja_poytakirjat/Hallitus/Kokous_29112021/Ensihoidon_palvelutasopaatos_vuodelle_20\(145226\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Sairaanhoitopiiri/Hallinto_ ja_paatoksenteko/Esityslistat_ ja_poytakirjat/Hallitus/Kokous_29112021/Ensihoidon_palvelutasopaatos_vuodelle_20(145226)). Luettu 24.1.2023.

Poliisi 2020: Vuoden poliisiksi vaativien tilanteiden toiminnan kehittäjä. Uutinen. Päivitetty 27.10.2020. Luettavissa: <https://poliisi.fi/-/vuoden-poliisiksi-vaativien-tilanteiden-toiminnan-kehittaja>.

Poliisin tulostietojärjestelmä PolStat. Luettavissa: <https://poliisi.fi/toimintaymparisto-ja-tilastot>. Luettu: 23.4.2023

Ruotsalainen, P. & Nieminen, P. 2011: Ensihoitoyksikkö poliisijohtoisilla tehtävillä. Saimaan Ammattikorkeakoulu. AMK Opinnäytetyö.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006: KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. Luettu 30.1.2023.

Sosiaali- ja terveysministeriö 13.3.2023. Ensihoito. Luettavissa: <https://stm.fi/ensihoito>. Luettu 26.1.2023.

Tavasti, J. 2019: Puukotukset Turussa 18.8.2017 – Ensihoitolääkärin näkökulma. Finnanest 2019; 52 (5). Sivut 397–401. Luettavissa: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/311981/tavasti_puukotukset_turussa.pdf?sequence=1.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2021: Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). Päivitetty 7.7.2021. Luettavissa: <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Uotila, T. 2021: Taktisen ensihoidon välitön valmius. Toiminnan vaikutus ja kehittäminen Pirkanmaan ensihoitopalvelussa. Ensihoidon kehittäminen ja johtaminen. Metropolia Ammattikorkeakoulu. YAMK Opinnäytetyö.

Uotila, T. Ensihoidon kenttäjohtaja. 2023: Suullinen tiedoksianto 28.2.2023.

Vilka, H. 2005: Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

LIITE 1. TIEDOTE POLIISEILLE JA ENSIHOITAJILLE

TIEDOTE 2/2023

Hyvä poliisi/ensihoitaja!

Pyydämme teitä osallistumaan tutkimukseen (opinnäytetyöhön), jonka tarkoituksena on selvittää haastattelututkimuksen avulla TEMS-toiminnassa mukana olevien osapuolten eli Sisä-Suomen valvonta- ja hälytystehtävissä toimivien poliisien sekä Pirkanmaan pelastuslaitoksen TEMS-yksikössä työskentelevien ensihoitajien kokemuksia TEMS-toiminnan merkityksellisyydestä, hyödyistä sekä mahdollisista kehityskohdista. Tarkoituksena voidaan pitää myös työntekijän TEMS-toiminnassa työskentelyn aloittamisen vaikutusta tämän henkilökohtaiseen osaamiseen.

Osallistumisenne tähän opinnäytetyöhön on täysin vapaaehtoista. Voitte kieltäytyä osallistumasta tai keskeyttää osallistumisenne syytä ilmoittamatta milloin tahansa. Opinnäytetyölle on pyydetty lupaa Sisä-Suomen poliisilaitokselta sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen ensihoidon yhteyshenkilöiltä.

Opinnäytetyö toteutetaan haastattelemalla neljää poliisia sekä neljää ensihoitajaa, joiden työtehtäviin kuuluu TEMS-yhteistoiminta poliisijohtoisilla tehtävillä. Haastateltavat valitaan tarkoituksenmukaisesti Tampereen pääpoliisiasemalta VATI-ryhmästä sekä Pirkanmaan pelastuslaitoksen TEMS-yksikössä työskentelevistä ensihoitajista. Osallistujat valikoituvat haastatteluihin pääasiassa satunnaisesti, mutta myös siten, että haastateltavien halukkuus tutkimukseen osallistumisesta otetaan haastatteluajankohtia päätettäessä huomioon. Haastattelut toteutetaan Sisä-Suomen poliisilaitoksella Tampereen pääpoliisiasemalla sekä Pirkanmaan pelastuslaitoksen asemapaikalla ryhmähaastatteluina siten, että haastattelutilanteessa ovat läsnä molemmat haastattelijat sekä kyseisenä päivänä vuorossa oleva työpari. Haastattelut nauhoitetaan ääninauhurille ja haastattelut litteroidaan haastattelun jälkeen. Haastattelutilanteen arvioidaan kestävän n. 30min.

Opinnäytetyön tuloksista ei pysty identifioimaan yksittäistä henkilöä ja opinnäytetyön valmistuttua litte-roimaton haastatteluaineisto hävitetään asianmukaisesti. Aineisto on ainoastaan opinnäytetyön tekijöiden käytössä. Aineisto säilytetään käytöltään rajoitettuna tiedostoina opinnäytetyön tekijöillä.

Teiltä pyydetään kirjallinen suostumus opinnäytetyöhön osallistumisesta. Opinnäytetyön tulokset käsitellään luottamuksellisesti ja nimettöminä, eikä opinnäytetyön raportista yksittäistä vastaajaa pysty tunnistamaan. Opinnäytetyöt ovat luettavissa elektronisessa Theseus tietokannassa ja tutkimuksen tulokset esitetään työelämän yhteistyötahoille sekä palveluntuottajille heidän halukkuutensa mukaan.

Mikäli teillä on kysyttävää tai haluatte lisätietoja opinnäytetyöstämme, vastaamme mielellämme.

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat: Kimi Virta & Aleks Halvari

LIITE 2. TIETOISEN SUOSTUMUKSEN LOMAKE

SUOSTUMUS

Ammattilaisten kokemuksia TEMS-toiminnasta Pirkanmaalla

Olen saanut sekä kirjallista että suullista tietoa opinnäytetyöstä, jonka tarkoituksena on selvittää poliisien sekä ensihoitajien haastattelun avulla TEMS-toiminnassa mukana olevien ammattilaisten kokemuksia sekä näkemyksiä TEMS-toiminnasta Pirkanmaalla. Olen saanut myös mahdollisuuden esittää opinnäytetyöstä kysymyksiä sen tekijöille.

Ymmärrän, että osallistuminen on vapaaehtoista ja että minulla on oikeus kieltäytyä siitä, milloin tahansa syytä ilmoittamatta. Ymmärrän myös, että tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Paikka ja aika

_____

Suostun osallistumaan
opinnäytetyöhön:

Suostumuksen
vastaanottaja:

_____

Haastateltavan allekirjoitus

_____

Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus

_____

Nimenselvennys

_____

Nimenselvennys

LIITE 3. HAASTATTELUKYSYMYKSET JA HAASTATTELUN MUISTILISTA

Teema	Kysymys	Tarkentava tekijä/kysymys
<p>Poliisin ja ensihoidon yhteistoiminta TEMS-tehtävillä</p>	<p>Minkälainen on ”tavanomainen” TEMS-tehtävä? (Keskustelun herättäjä) Onko TEMS-yksikkö pystynyt liittymään tehtäville missä on tälle tarve? Kuinka kommunikointi on onnistunut mielestäsi/mieles-tänne taktista ensihoitoa vaativilla tehtävillä? Millaista tilannetietoisuuden jakaminen on ollut tehtävillä?</p>	<p>Miten TEMS-toiminta eroaa päivittäistehtävistä?</p> <p>P: onko tehtäviä, joihin TEMS-yksikköä ei saada paikalle?</p> <p>Mikä on oleellista poliisin ja ensihoidon välisessä viestinnässä?</p> <p>Minkälaisena koette viestinnän/kommunikoinnin tehtävillä?</p> <p>Onko kommunikointi ollut tehokasta? Onko kommunikointi ollut riittävää?</p>
<p>Nykyisenkaltaisen TEMS-toimintamallin merkitys ammattilaisten kokemana operatiivisissa tilanteissa</p>	<p>Minkälaisena koet(te) nykyisenkaltaisen poliisin ja taktisen ensihoidon yhteistoiminnan mallin?</p> <p>Mitä välittömän lähtövalmiuden TEMS-toiminta tuo mielestänne tehtävälle?</p> <p>Nykyinen malli/toimintatapa poliisin operatiivisilla tehtävillä?</p>	<p>Hyöty?</p> <p>Voisiko tuoda jotakin enemmän/kehitettävää?</p> <p>Miten yhteistyö TEMS-yksikön kanssa tilanneorganisaatiossa eroaa päivittäistehtävästä ensihoito-yksikön kanssa?</p>
<p>TEMS-toiminnassa työskentelyn vaikutus ammatilliseen osaamiseen</p>	<p>Minkälaista koulutusta aiheesta järjestetään? Miten koulutus vastaa oikeilla tehtävillä esiintyneisiin haasteisiin? Onko TEMS-yhteistoiminnalla ollut vaikutusta päivittäiseen toimintaan?</p>	<p>Onko yhteisharjoituksia/koulutuksia poliisin ja ensihoidon kesken riittävästi?</p> <p>Koetko ammatillisen osaamisen ja/tai asenteen päivittäistehtäviä kohtaan muuttuneen?</p> <p>Onko tehtävien tai yhteisen harjoittelun myötä osaamisessasi tapahtunut muutoksia?</p>
<p>Mitä haluaisitte vielä kertoa välittömän lähtövalmiuden yksikköä pohtiville poliisilaitoksille ja/tai hyvinvointialueille?</p>		